

NL financial investments

Jaarverslag 2015

Vastgesteld door het bestuur op 14 april 2016

1. Inleiding

NLFI is een stichting met de statutaire zetel in de gemeente Den Haag. De volledige statutaire naam luidt: stichting administratiekantoor beheer financiële instellingen. NLFI is een stichting met een wettelijke taak, opgericht met het oog op transparante belangenscheiding, een geloofwaardige exitstrategie en een zakelijk, niet-politiek beheer van deelnemingen van de staat der Nederlanden in een aantal financiële instellingen.

NLFI voerde geheel 2015 het privaatrechtelijke beheer over de deelnemingen van de staat in de vennootschappen ABN AMRO Group N.V., ASR Nederland N.V., SRH N.V. (tot 30 september 2015: SNS REAAL N.V.), Propertize B.V., RFS Holdings B.V. en NLFI Financial Investments B.V.

Met ingang van 30 september 2015 voert NLFI ook het beheer over de aandelen in SNS Holding B.V. (die de aandelen houdt van SNS Bank N.V.).

Op 20 november 2015 vond de beursintroduktie van ABN AMRO Group N.V. plaats. Na uitoefening van de overtoewijzingsoptie, die aan de begeleidende zakenbanken was toegekend, houdt NLFI nog 77 procent van de aandelen in ABN AMRO Group N.V.

NLFI

Vestigingsadres: Lange Houtstraat 26 in Den Haag.
Postadres: Postbus 45650, 2504 BB Den Haag
Telefoonnummer: 070 - 20 50 600.
Website: www.nlfi.nl
E-mail: nlfi.office@nlfi.nl

2. Werkzaamheden van NLFI in 2015

2.1. Algemeen

In artikel 3 van de statuten van NLFI is het doel van NLFI opgenomen. Die bepaling begint als volgt:

3.1. De stichting heeft ten doel:

(a)

(i) het uitgeven van royeerbare certificaten tegenover het op eigen naam ten titel van administratie verkrijgen en houden van tot op dat moment door de Staat der Nederlanden gehouden aandelen in de vennootschappen;

(ii) het beheren van de in beheer genomen aandelen in de vennootschappen;

(iii) het uitoefenen van alle aan de aandelen verbonden rechten, waaronder het stemrecht;

(b)

(i) het adviseren van Onze Minister over de strategie tot verkoop van de aandelen door de Staat;

(ii) het namens de Staat uitvoeren van de in onderdeel b, ten eerste, bedoelde strategie en, voor zover daartoe gemachtigd, het verrichten van werkzaamheden met het oog op het beheer van vermogensbestanddelen die verband houden met de aandelen en met het oog op de verkoop van de aandelen;

(c)

(i) het ter zijde staan van Onze Minister bij contacten met de Europese Commissie of nationale toezichthouders ter zake van het beheer en de verkoop van de aandelen;

(ii) het verrichten van alle handelingen, welke met het in dit artikel omschreven doel in verband staan, daaruit voortvloeien of daarvoor bevorderlijk kunnen zijn.

3.2. Bij de uitoefening van de aan de aandelen verbonden rechten richt de stichting zich primair naar het financieel-economische belang van de houder van door de stichting uitgegeven certificaten van de aandelen, daarbij rekening houdend met de belangen van de vennootschap, de met haar verbonden ondernemingen en de daarbij betrokken werknemers. Dit brengt onder meer mee dat de stichting bewaakt dat de vennootschappen een verantwoorde ondernemingsstrategie voeren, die in lijn is met een commercieel verantwoorde bedrijfsvoering en de geldende regels voor goed ondernemingsbestuur (corporate governance).

De stichting oefent de aan de aandelen verbonden rechten op een zodanige wijze uit dat de vennootschappen zelfstandig hun commerciële strategie kunnen bepalen en de dagelijkse bedrijfsvoering kunnen uitoefenen, dat geen sprake is van coördinatie van het commerciële beleid van de vennootschappen en dat tussen de vennootschappen geen concurrentiegevoelige informatie wordt uitgewisseld.

De werkwijze van NLFI ten aanzien van de deelnemingen kan omschreven worden als de werkwijze van een betrokken, met een institutionele belegger te vergelijken aandeelhouder, waarbij de statutaire rollen van de raden van bestuur en raden van commissarissen gerespecteerd worden. NLFI wil als aandeelhouder van enkele financiële instellingen duurzaam en verantwoord ondernemen vormgeven. Daarbij besteedt NLFI de nodige aandacht aan het goed functioneren van de corporate governance. In aansluiting op de statuten heeft NLFI met de verschillende deelnemingen nadere afspraken vastgelegd over de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de in de statuten opgenomen regelingen.

In 2015 heeft NLFI ten aanzien van verschillende deelneming concreet invulling gegeven aan de taak om de minister te adviseren over de verkoopstrategie. Tevens is in een aantal gevallen ook uitvoering gegeven aan die strategie.

De belangrijkste mijlpalen van NLFI in 2015 worden hieronder kort besproken.

Verkoop VIVAT Verzekeringen

In lijn met het advies van NLFI van 6 juni 2014, heeft de minister een volmacht aan NLFI verleend om samen met SNS REAAL N.V. (hierna: SNS REAAL) het verkooptraject voor VIVAT Verzekeringen (hierna: VIVAT) in gang te zetten. Ook heeft de minister ASR Nederland (hierna: a.s.r.) de ruimte geboden om een bod uit te brengen op VIVAT.

Omdat NLFI een betrokkenheid had bij zowel de verkopende partij als een mogelijk biedende partij, waren al in 2014 de nodige interne maatregelen getroffen, om belangenvermenging of oneerlijke concurrentie te voorkomen. NLFI werkte daartoe met twee gescheiden teams.

In januari 2015 heeft a.s.r. geconcludeerd dat niet voldaan werd aan de eerder voorziene strategisch rationale van een mogelijke acquisitie van VIVAT. De raad van bestuur en de raad van commissarissen van a.s.r. besloot daarom – na overleg met het a.s.r.-team binnen NLFI en een consortium van mogelijke investeerders – geen bindend bod op VIVAT uit te brengen.

Op 15 februari 2015 heeft NLFI een advies uitgebracht aan de minister van Financiën over de verkoop van VIVAT door SNS REAAL. NLFI adviseerde de minister daarin voorwaardelijk goedkeuring te verlenen voor het aangaan door SNS REAAL van een overeenkomst met Anbang Group Holdings Co. Limited (hierna: Anbang). Op 6 juli 2015 heeft NLFI de minister geadviseerd over een aanpassing van de voorwaardelijke overeenkomst. Op 23 juli 2015 heeft SNS REAAL de aandelen VIVAT overgedragen aan Anbang.

Herstructurering SNS

In samenhang met de verkoop van VIVAT door SNS REAAL heeft de minister van Financiën besloten SNS Bank N.V. (hierna: SNS Bank) te verplaatsen van een positie onder SNS REAAL naar een positie onder de staat c.q. NLFI.

De staat heeft daartoe op 30 september 2015 zowel alle aandelen in SNS Holding B.V. (hierna: SNS Holding) als SNS Bank gekocht van SNS REAAL. Daarna heeft de staat de aandelen SNS Holding overgedragen aan NLFI tegen uitgifte van certificaten van aandelen. Vervolgens heeft de staat de aandelen in SNS Bank overgedragen aan SNS Holding. Met ingang van 30 september 2015 houdt NLFI dus alle aandelen in SNS Holding, die alle aandelen houdt in SNS Bank.

Voorts zijn op 30 september de statuten van SNS REAAL gewijzigd, waarbij de naam van deze vennootschap is gewijzigd in SRH N.V. (hierna SRH). SRH zal worden afgewikkeld.

Beursgang ABN AMRO

In mei 2015 heeft NLFI een advies uitgebracht aan de minister van Financiën over de mogelijkheden tot verkoop van de aandelen in ABN AMRO Group N.V. (hierna: ABN AMRO). Dit advies is op 22 mei 2015 door de minister van Financiën samen met een brief aan de Tweede Kamer aangeboden. Op basis van de bespreking van deze brief in de Tweede Kamer heeft de minister NLFI gemachtigd om de verkoopstrategie uit te voeren, zoals beschreven in de Kamerbrief¹.

Een en ander heeft geleid tot de succesvolle beursintroductie van ABN AMRO (zie paragraaf 2.2.) waarbij in totaal 216,2 miljoen certificaten van aandelen zijn verkocht, die een belang vertegenwoordigen van 23% van het aandelen kapitaal in ABN AMRO.

Start verkoop Propertize

In oktober 2015 heeft NLFI een advies uitgebracht aan de minister van Financiën over de mogelijkheden tot verkoop van de aandelen Propertize B.V. (hierna: Propertize). Dit advies is op 16 oktober 2015 door de minister van Financiën samen met een brief aan de Tweede Kamer aangeboden. Op basis van een schriftelijk overleg over deze brief met de Vaste Commissie voor Financiën van de Tweede Kamer heeft de minister NLFI gemachtigd om de verkoopstrategie uit te voeren, zoals beschreven in de Kamerbrief². Op 9 december 2015 is een advertentie in de Financial Times gepubliceerd, waarin geïnteresseerde partijen werden uitgenodigd om hun belangstelling kenbaar te maken voor Propertize. Bij de voorgenomen verkoop van Propertize streeft NLFI er naar dat Propertize wordt verkocht aan één koper of een groep van kopers die als zodanig optreden.

Exitadvies a.s.r.

In november 2015 heeft NLFI een advies uitgebracht aan de minister van Financiën over de mogelijkheden tot verkoop van de aandelen a.s.r. NLFI adviseerde daarbij om prioriteit te geven aan een succesvolle uitvoering van een beursintroductie. Dit advies is op 27 november 2015 door de minister van Financiën samen met een brief aan de Tweede Kamer aangeboden. De minister heeft NLFI en a.s.r. in zijn Kamerbrief gevraagd de voorbereidingen voor een beursintroductie te starten, zodat een beursintroductie vanaf de eerste helft van 2016 mogelijk is.

Op basis de bespreking van deze brief in de Tweede Kamer op 28 januari 2016 heeft de minister NLFI gemachtigd om de verkoopstrategie uit te voeren, zoals beschreven in de Kamerbrief³.

---

¹ Besluit van de minister van Financiën van 14 augustus 2015 (Stcrt. 2015, 26343).

² Besluit van de minister van Financiën van 9 december 2015 (Stcrt. 2015, 46524).

³ Besluit van de minister van Financiën van 17 februari 2016 (Stcrt. 2016, 10301).

Daartoe is NLFI op 27 november 2015 gestart met het selectieproces voor zakenbanken die NLFI bijstaan bij de voorgenomen beursintroduktie a.s.r. De uitkomst van deze selectie is bekend gemaakt op 18 januari 2016 en 22 februari 2016.

2.1.1. Groslijst van zakenbanken

NLFI heeft in februari 2015 een aantal (26) zakenbanken geselecteerd voor een raamovereenkomst voor de begeleiding bij mogelijke transacties van aandelen die NLFI voor de staat houdt. Een nadere selectie voor een specifieke transactie binnen deze groslijst kan plaatsvinden nadat politieke besluitvorming over een mogelijke transactie heeft plaatsgevonden. Het gaat om zakenbanken met kennis en ervaring op het gebied van grote effectentransacties (zogenoemde Equity Capital Market (ECM)-transacties). De selectie heeft plaatsgevonden via een open procedure⁴. Daarbij heeft NLFI de algemene basisbeginselen van transparantie, objectiviteit en non-discriminatie gehanteerd. NLFI is met de geselecteerde dienstverleners gekomen tot een raamovereenkomst. Bij de selectie voor de raamovereenkomst heeft NLFI getoetst op ervaring en kwaliteit. NLFI onderscheidt drie rollen binnen de raamovereenkomst, te weten global coördinator, bookrunner en co-lead manager. NLFI is steeds bevoegd om mogelijke dienstverleners toe te voegen aan de groslijst als zij voldoen aan dezelfde voorwaarden en criteria die zijn toegepast bij de selectie van dienstverleners in februari 2015. In augustus 2015 en februari 2016 heeft NLFI een actualisering van de groslijst gepubliceerd, waarbij enkele extra dienstverleners zijn toegevoegd aan de groslijst. De toegevoegde dienstverleners voldoen aan dezelfde voorwaarden en criteria als de dienstverleners die in februari 2015 waren geselecteerd voor de desbetreffende rol. De namen van de geselecteerde dienstverleners zijn gepubliceerd op de website van NLFI.

Uit deze groslijst heeft NLFI de zakenbanken geselecteerd die NLFI in 2015 hebben ondersteund bij de beursintroduktie van ABN AMRO (zie paragraaf 2.2.4). Tevens zijn in januari en februari 2016 uit deze groslijst zakenbanken geselecteerd die NLFI ondersteunen bij de voorgenomen beursintroduktie van a.s.r.

Bij de selectie van zakenbanken heeft NLFI zich laten ondersteunen door aanbestedingsadviseur Significant.

2.1.2. Speerpunten 2016

NLFI hecht grote waarde aan een informatieve aandeelhoudersvergadering en een effectieve dialoog met de raad van bestuur en raad van commissarissen voorafgaand en tijdens de aandeelhoudersvergadering. Sinds enkele jaren stuurt NLFI aan haar grootste deelnemingen jaarlijks een speerpuntenbrief. Het doel van deze brieven is om enkele prioriteiten aan te stippen waarvan NLFI vindt dat die additionele aandacht behoeven van deze deelnemingen. NLFI zal de in de brieven genoemde onderwerpen opvolgen door hieraan in de doorgaande dialoog en eventueel op de aandeelhoudersvergadering zelf extra aandacht te besteden.

De speerpunten die NLFI voor ABN AMRO, a.s.r. en SNS Holding⁵ voor 2016 heeft geformuleerd zijn geïntegreerde rapportage en cultuurverandering⁶. Deze speerpunten worden hieronder nader toegelicht.

Speerpunt 1: Geïntegreerde rapportage

The International Integrated Reporting Council biedt een kader voor het aanbrengen van focus in de financiële en niet-financiële rapportage. Op deze wijze krijgen gebruikers van de jaarrekening beter inzicht in de waardecreatie van een onderneming op de langere termijn. Ook de Autoriteit Financiële Markten (AFM) onderstreept dat de in de niet-financiële informatie beschreven risico's en de wijze waarop deze risico's worden beheerst, grote impact hebben op de financiële informatie. Beide typen informatie moeten daarom in samenhang worden gezien. NLFI heeft dit punt in de speerpuntenbrief

---

⁴ NLFI startte de selectieprocedure op 19 december 2014 met een publicatie op de website van NLFI en een advertentie in de Financial Times.

⁵ De moedermaatschappij van SNS Bank.

⁶ Omdat op 9 december 2015 het verkoopproces voor Propertize B.V. is gestart heeft NLFI geen speerpuntenbrief gestuurd aan Propertize. Evenmin is een speerpuntenbrief gestuurd aan SRH N.V. gelet op haar doelstelling om tot afwikkeling te komen van werkzaamheden die verband houden met haar historie als houdster van aandelen in financiële instellingen.

2015 al genoemd en is de deelnemingen erkentelijk voor de reeds gezette stappen in de richting van een geïntegreerd jaarverslag. NLFI moedigt de ABN AMRO, a.s.r. en SNS Holding aan om hiermee verder te gaan en vraagt hierbij bijzondere aandacht voor de risico's en kansen die (het financieren van) duurzame ontwikkeling voor financiële instellingen zou kunnen hebben.

De UNEP heeft een rapport gepubliceerd over hoe de financiële sector leiderschap kan nemen in het oppakken van de grote uitdagingen op het gebied van duurzame ontwikkeling. Dit betreft onder andere het financieren van duurzame oplossingen voor energievraagstukken. Focus op duurzame ontwikkelingen kan tevens meebrengen dat bepaalde andere activiteiten minder of in het geheel niet worden gefinancierd. NLFI verzoekt de deelnemingen om in het reeds opgestelde beleid omtrent duurzaamheid transparant(er) te zijn over de risico's en kansen die duurzame ontwikkeling meebrengt en (uitgebreider) te rapporteren over de voortgang op de op dit punt gestelde doelstellingen. Het UNEP rapport constateert tevens dat een groot aantal mensen geen of slechts beperkt toegang heeft tot financiële diensten. Ook in Nederland is dat voor bijvoorbeeld niet-statushouders en zzp'ers het geval. Dit is een risico maar mogelijk ook een kans voor Nederlandse banken. NLFI doet een appel op ABN AMRO en SNS om (i) het thema inclusieve financiering met voorrang op te pakken; (ii) hierover beleid en ambitieuze targets te formuleren; en (iii) transparant te zijn over de voortgang op dit thema.

Voor verzekeraar a.s.r. vraagt NLFI bijzondere aandacht voor de mogelijke impact van klimaatverandering. De Bank of England heeft een uitvoerige studie gepubliceerd over de impact van klimaatverandering op de verzekeringssector.⁷ Met referentie aan dit onderzoek van de Bank of England, verzoekt NLFI a.s.r. in de jaarrapportage eveneens transparant te zijn over de blootstelling aan klimaatverandering gerelateerde risico's en welke maatregelen a.s.r. heeft genomen of van plan is om te nemen om de risico's waar nodig te mitigeren.

Speerpunt 2: Cultuurverandering

De AFM constateerde in april 2015 bij de presentatie van haar jaarverslag 2014 dat banken, verzekeraars en adviseurs nog onvoldoende voortgang hebben geboekt met het centraal stellen van de klant en met het herstel van het vertrouwen van de consument. Daarnaast komt de vooruitgang volgens de AFM nog te veel tot stand na druk van politiek, toezichthouder en samenleving. Ook DNB hecht grote waarde aan het toezicht op gedrag en cultuur. DNB toetst daartoe of de besluitvorming, leiderschap en communicatie bijdragen aan een integere en beheerste bedrijfsvoering en het verlagen van het risicoprofiel. Mede gezien de aandacht die ook toezichthouders voor cultuurverandering hebben, gaat NLFI met ABN AMRO, a.s.r. en SNS Holding in gesprek om heldere rapportages af te spreken over meetbare doelstellingen en mijlpalen qua klantgerichtheid, aanpassingsnelheid, integriteit en dienstbaarheid aan de samenleving.

2.2. ABN AMRO Group N.V.

2.2.1 Aandelen

NLFI houdt gewone aandelen in het kapitaal van ABN AMRO ten titel van administratie. Bij aanvang van 2015 betrof het 940.000.001 aandelen, elk met een nominaal bedrag van één euro. NLFI heeft daartegenover certificaten van aandelen met hetzelfde nominale bedrag uitgegeven aan de staat. Deze aandelen vertegenwoordigden een belang van 100% van het aandelenkapitaal in ABN AMRO. In samenhang met de beursintroduktie van ABN AMRO op 20 november 2015 heeft NLFI 216,2 miljoen aandelen overgedragen (inclusief 28,2 miljoen aandelen voor de zogenoemde overtoewijzingsoptie). Aan het einde van 2015 hield NLFI derhalve nog 723.800.001 aandelen in ABN AMRO. Deze aandelen vertegenwoordigden een belang van 77% van het aandelenkapitaal in ABN

---

⁷ Bank of England, The Impact of Climate Change on the UK Insurance Sector, September 2015. Hieruit blijkt dat de verzekeringssector op verschillende wijzen blootstelling heeft naar de gevolgen van klimaatverandering: (i) toename fysieke risico's: meer extreem weer leidt tot hogere schadekosten; (ii) transitierisico's: groot deel reserves is geïnvesteerd in carbon. Als de politiek besluit om de opwarming van de aarde te beperken tot twee graden Celsius, is een groot deel van de fossiele energiereserves niet winbaar wat zou leiden tot een gigantische afboeking in de waardering van de extractieve sector⁷; (iii) Third party aansprakelijkheidsrisico's: de huidige modellen gaan uit van een lage kans op aansprakelijkheid van de verzekerde voor schade ten gevolge van klimaatverandering. Eerder lage kans risico's waren asbest, tabak en milieuvervuiling welke allen uiteindelijk voor een enorme kostenpost hebben gezorgd.

AMRO.

2.2.3 De taakuitoefening en het gevoerde beleid

NLFI heeft met ABN AMRO gesproken over de door de raad van bestuur vastgestelde strategie waarbij voor een horizon tot 2017 door de vennootschap keuzes zijn gemaakt voor hun nationale en internationale activiteiten. Belangrijke prioriteiten van die strategie zijn:

- versterking van het klantbelang centraal;
- investeren in de toekomst;
- sterk commitment aan een gematigd risicoprofiel;
- vasthouden aan selectieve internationale groei;
- verbeteren van winstgevendheid.

In mei 2015 heeft NLFI een advies uitgebracht aan de minister van Financiën over de mogelijkheden tot verkoop van de aandelen in ABN AMRO. Dit advies is op 22 mei 2015 door de minister van Financiën samen met een brief aan de Tweede Kamer aangeboden. Op basis van de bespreking van deze brief in de Tweede Kamer heeft de minister NLFI gemachtigd om de verkoopstrategie uit te voeren, zoals beschreven in de Kamerbrief⁸.

Een en ander heeft geleid tot de succesvolle beursintroductie van ABN AMRO (zie paragraaf 2.2.) waarbij in totaal 216,2 miljoen certificaten van aandelen zijn verkocht, die een belang vertegenwoordigen van 23% van het aandelen kapitaal in ABN AMRO.

Over 2014 is een slotdividend op de gewone aandelen vastgesteld van 275 miljoen euro; dit in aanvulling op een interim-dividend over 2014 van 125 miljoen euro dat is uitgekeerd in 2014. In augustus 2015, toen NLFI nog 100% van de aandelen hield, is een interim-dividend over het lopende jaar uitgekeerd van 350 miljoen. De dividenden zijn steeds (onder inhouding van dividendbelasting) uitgekeerd aan NLFI en door NLFI doorbetaald aan de staat als certificaathouder.

Bij de presentaties van de jaarcijfers over 2015 heeft ABN AMRO voorgesteld een slotdividend van 0,44 cent per aandeel over 2015 vast te stellen. Daarvan zou 77% kunnen worden uitgekeerd aan NLFI wat neerkomt op 318,472 miljoen euro. Een besluit daarover wordt genomen bij de vaststelling van de jaarrekening over 2015 door de algemene vergadering van aandeelhouders..

2.2.4 Werkzaamheden

In 2015 heeft NLFI focus gelegd op de beursintroductie van ABN AMRO. In de eerste maanden van 2015 lag daarbij de nadruk op het exitadvies dat in mei 2015 is uitgebracht aan de minister van Financiën. Daarna lag de nadruk op de (voorbereidingen van) de beursintroductie van ABN AMRO.

Underwriters en adviseurs bij de beursintroductie

Op basis van de eerder vastgestelde groslijst (zie paragraaf 2.1.1.) heeft NLFI in 2015 in totaal elf zakenbanken geselecteerd die hebben opgetreden als underwriters bij de beursintroductie van ABN AMRO. ABN AMRO Bank N.V., Deutsche Bank AG, London Branch en Morgan Stanley & Co. International plc traden op als joint global coordinators en, samen met Barclays Bank PLC, CitiGroup Global Markets Limited, Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank B.A., ING Bank N.V., J.P. Morgan Securities plc en Merrill Lynch International, als joint bookrunners. RBC Europe Limited (handelend als RBC Capital Markets) en Stifel Nicolaus Europe Limited (handelend als Keefe Bruyette & Woods) traden op als co-lead managers. Daarnaast traden N M Rothschild & Sons Limited, Allen & Overy en Citigate First Financial op als financieel, juridisch respectievelijk communicatie-adviseur van NLFI.

NLFI heeft hoge eisen gesteld aan de kwaliteit van de global coordinators, bookrunners en co-lead managers. Daarbij ging het bijvoorbeeld om hoge kennis- en ervaringseisen op het gebied van grote effectentransacties, zogenoemde Equity Capital Market (ECM)-transacties, zoals beursintroducties. Ook zijn hoge eisen gesteld aan onderzoekvaardigheden van de analisten. Als onderdeel van het selectieproces hebben de zakenbanken bovendien bevestigd dat zij in bezit zijn van de vereiste vergunningen, dat zij een beloningsbeleid hebben dat voldoet aan de Europese normen, dat zij

---

⁸ Besluit van de minister van Financiën van 14 augustus 2015 (Stcrt. 2015, 26343).

voldoen aan internationale sociale standaarden en dat zij zich onvoorwaardelijk conformeren aan de door NLFI opgestelde contracten.

De voorbereidingen van de beursintroductie zijn na de benoeming van de joint global coordinators op 24 juli 2015 geïntensiveerd. De selectie van de bookrunners en co-leadmanagers werd op 26 august 2015 afgerond.

NLFI heeft intensief deelgenomen aan verschillende werkgroepen die de beursintroductie hebben voorbereid, onder leiding van de joint global coordinators. Op 27 oktober 2015 hebben NLFI en ABN AMRO het voornemen tot een beursintroductie en notering van ABN AMRO aan Euronext Amsterdam bekendgemaakt (de zogenoemde intention to float). Op 10 november 2015 hebben NLFI en ABN AMRO de inschrijvingsperiode van de beursintroductie en de publicatie van het prospectus aangekondigd. Op 20 november 2015 hebben NLFI en ABN AMRO aangekondigd dat de prijs van de aangeboden certificaten was vastgesteld op 17,75 euro en dat de handel op Euronext Amsterdam op een "if-and-when-delivered" basis van start zou gaan op vrijdag 20 november 2015. De persberichten rondom deze bekendmakingen zijn beschikbaar op de websites van NLFI en ABN AMRO.

Ook in 2015 heeft op reguliere basis overleg plaatsgevonden met de voorzitters van de raad van commissarissen en raad van bestuur van ABN AMRO. Ook zijn op ad-hoc-basis besprekingen gevoerd met leden van de raad van bestuur, de raad van commissarissen en het management van ABN AMRO. Vast onderdeel is de bespreking van de kwartaalcijfers binnen enkele weken na de publicatie daarvan door ABN AMRO (zogenoemde road shows). Verder heeft NLFI een evaluatiegesprek gevoerd met de raad van commissarissen. Tijdens deze overlegmomenten zijn een groot aantal onderwerpen besproken waar onder strategie, risicomanagement, beursintroductie, governance en duurzaamheid. Voorts wordt contact onderhouden met ABN AMRO met als uitgangspunt dat ABN AMRO en NLFI elkaar niet voor verrassingen plaatsen en elkaar over de voor elkaar relevante zaken tijdig en juist zullen informeren.

Door de beursintroductie is NLFI niet langer de enige aandeelhouder van ABN AMRO Group N.V. Wel is NLFI met 77% van de aandelen nog steeds een grootaandeelhouder. NLFI en ABN AMRO hebben daarom een relationship agreement gesloten dat het eerder gesloten 'memorandum of understanding' vervangt. Het relationship agreement heeft tot doel heldere kaders te bieden voor de relatie tussen NLFI en ABN AMRO. In de relationship agreement worden zaken geregeld als welke informatie er met elkaar gedeeld wordt, de onderwerpen die de uitdrukkelijke goedkeuring behoeven van NLFI en welke informatieverplichtingen en contactmomenten er zijn. Dit relationship agreement is integraal gepubliceerd op de websites van NLFI en ABN AMRO en aldus toegankelijk voor het publiek. Met dit jaarverslag en in het bijzonder deze paragraaf verschaft NLFI uitleg over de werking van de relationship agreement.

Een eerste periodiek overleg van NLFI met de raad van bestuur en de raad van commissarissen van ABN AMRO onder de werking van het relationship agreement vond plaats op 3 december 2015. Dit is overleg maakt onderdeel uit van de zinvolle dialoog tussen aandeelhouder en vennootschap. Daarbij werd teruggeblikt op de beursintroductie van ABN AMRO. Verder werd het risicoplan voor 2016 (risk appetite) besproken. Voorts werd vooruit geblikt op de aandeelhoudersvergadering van 2016, de vergadering van certificaathouders van de stichting administratiekantoor continuïteit ABN AMRO Group. Tot slot is de verantwoording over de werking van de relationship agreement besproken.

2.2.5 Aandeelhoudersvergaderingen en aandeelhoudersbesluiten

Op 2 april 2015 heeft NLFI deelgenomen aan de algemene vergadering van aandeelhouders van ABN AMRO Group N.V. NLFI heeft ingestemd met de volgende voorstellen:

- Vaststelling van de jaarrekening 2014 van ABN AMRO Group N.V.
- Het dividendvoorstel over het boekjaar 2014 van ABN AMRO Group N.V., waarbij het dividend over 2014 400 miljoen euro bedraagt in contanten. In 2014 was al een interim-dividend van 125 miljoen euro uitgekeerd in contanten. Het slotdividend voor 2014 bedroeg daarom 275 miljoen euro in contanten.
- Verlening van decharge aan de leden van de raad van bestuur van ABN AMRO Group N.V. die gedurende het boekjaar 2014 in functie waren voor het door hen gevoerde beleid in het boekjaar

2014 zoals dit blijkt uit het jaarverslag 2014 en de daarop gegeven toelichting tijdens de algemene vergadering van aandeelhouders.

- Verlening van decharge aan de leden van de raad van commissarissen van ABN AMRO Group N.V. die gedurende het boekjaar 2014 in functie waren voor het door hen gehouden toezicht gedurende het boekjaar 2014 zoals dit blijkt uit het jaarverslag 2014 en de daarop gegeven toelichting tijdens de algemene vergadering van aandeelhouders.
- Wijziging van het reserverings- en dividendbeleid.
- Herbenoeming van het lid van de raad van commissarissen, de heer H.P. de Haan voor een periode van een jaar, zodat de heer De Haan zal aftreden in de algemene vergadering in 2016.
- Het verlenen van opdracht tot onderzoek van de jaarrekening 2015 van ABN AMRO Group N.V. en haar dochtervennootschappen aan KPMG.
- Het verlenen van opdracht tot onderzoek van de jaarrekeningen 2016, 2017 en 2018 van ABN AMRO Group N.V. en haar dochtervennootschappen aan EY accountants.

Voorts zijn op 6 november 2015 een aantal besluiten buiten vergadering genomen, waarbij NLFI:

- goedkeuring heeft gegeven aan ABN AMRO Bank N.V. om over te gaan tot inkoop certificaten ABN AMRO Group N.V.
- ingestemd heeft met de wijziging van de statuten van ABN AMRO Group N.V. in overeenstemming met de akte van statutenwijziging.
- besloten heeft tot het verlenen van autorisatie aan de raad van bestuur van ABN AMRO Group N.V. voor een periode van achttien (18) maanden ingaande op de settlementdatum van de beursintroductie, als het vennootschapsorgaan dat, na voorafgaande goedkeuring door de raad van commissarissen, bevoegd is te besluiten tot uitgifte van gewone aandelen of certificaten, of rechten op het verkrijgen van gewone aandelen en beperking of uitsluiting van het voorkeursrecht van de aandeelhouders bij uitgifte van gewone aandelen in de vennootschap, met dien verstande dat deze bevoegdheid jaarlijks is beperkt tot 10% van het kapitaal.
- besloten heeft tot het machtigen van de raad van bestuur van ABN AMRO Group N.V. voor een periode van achttien (18) maanden ingaande op de settlementdatum van de beursintroductie, na voorafgaande goedkeuring door de raad van commissarissen, tot verkrijging van eigen aandelen of certificaten voor ten hoogste de prijs van waarvoor de certificaten op de voorafgaande dag noteerden op Euronext Amsterdam. Deze machtiging is beperkt tot 5% van het uitgegeven aandelenkapitaal dat door anderen dan NLFI gehouden wordt.
- goedkeuring heeft gegeven aan de raad van bestuur van ABN AMRO Group N.V. om de informatie met betrekking tot de algemene vergadering van aandeelhouders elektronisch te verstrekken.
- goedkeuring heeft gegeven aan de aanpassingen aan het interne reglement van de raad van commissarissen van ABN AMRO Group N.V.

Het percentage van de door NLFI uitgebrachte stemmen bedroeg steeds 100 procent. Een toelichting op de stembeslissingen is te vinden op de website van NLFI.

2.2.6 Voortuitblik 2016

In 2016 worden de werkzaamheden ten aanzien van ABN AMRO voortgezet. In de algemene vergadering van aandeelhouders of in de voorbereiding daarvan zullen de speerpunten die zijn geformuleerd in paragraaf 2.1.1. worden gehanteerd. Ook wordt het periodiek overleg van NLFI met de raad van bestuur en de raad van commissarissen van ABN AMRO onder de werking van het relationship agreement voortgezet. Dit is overleg maakt onderdeel uit van de zinvolle dialoog tussen aandeelhouder en vennootschap.

Verder zal NLFI in 2016 beoordelen of een verdere verkoop van aandelen ABN AMRO wenselijk is en de minister van Financiën hier zo nodig over adviseren. Daarbij is van belang dat NLFI en ABN AMRO

bij de beurgang een lock-up periode van 180 dagen zijn overeengekomen vanaf de afwikkelingsdatum, 24 november 2015, bepaalde uitzonderingen daargelaten.

2.3. ASR Nederland N.V.

2.3.1 Aandelen

NLFI houdt alle aandelen (te weten 200.000 aandelen, elk met een nominaal bedrag van vijfhonderd euro) in het kapitaal van a.s.r ten titel van administratie. NLFI heeft daartegenover certificaten van aandelen met hetzelfde nominale bedrag uitgegeven aan de staat.

De overgedragen aandelen vertegenwoordigen 100% van het aandelenkapitaal van a.s.r.

2.3.2 De taakuitoefening en het gevoerde beleid

In november 2015 heeft NLFI een advies uitgebracht aan de minister van Financiën over de mogelijkheden tot verkoop van de aandelen a.s.r. NLFI adviseerde daarbij om prioriteit te geven aan een succesvolle uitvoering van een beursintroductie op korte termijn. Dit advies is op 27 november 2015 door de minister van Financiën samen met een brief aan de Tweede Kamer aangeboden.

De minister heeft NLFI en a.s.r. in zijn Kamerbrief gevraagd de voorbereidingen voor een beursintroductie te starten, zodat een beursintroductie vanaf de eerste helft van 2016 mogelijk is. Op basis de bespreking van deze brief in de Tweede Kamer op 28 januari 2016 heeft de minister NLFI gemachtigd om de verkoopstrategie uit te voeren, zoals beschreven in de Kamerbrief⁹.

Daartoe is NLFI op 27 november 2015 gestart met het selectieproces voor zakenbanken die NLFI bijstaan bij de voorgenomen beursintroductie a.s.r. De uitkomst van deze selectie is bekend gemaakt op 18 januari 2016 en 22 februari 2016.

Over 2014 is een dividend vastgesteld van 138,9 miljoen euro. Het dividend is (onder inhouding van dividendbelasting) in 2015 door NLFI ontvangen en doorbetaald aan de staat als certificaathouder. Bij de presentaties van de jaarcijfers over 2015 heeft a.s.r., met inachtneming van het operationeel resultaat over 2015, voorgesteld een dividend van 170 miljoen euro over 2015 vast te stellen. Een besluit daarover wordt genomen bij de vaststelling van de jaarrekening over 2015 door de algemene vergadering van aandeelhouders.

2.3.3 Werkzaamheden

Ook in 2015 heeft op reguliere basis overleg plaatsgevonden met de voorzitters van de raad van commissarissen en de raad van bestuur van a.s.r. Daarnaast zijn op ad-hoc basis besprekingen gevoerd met leden van de raad van bestuur en het senior management van a.s.r. Vast onderdeel is de bespreking van de kwartaalcijfers binnen enkele weken na vaststelling daarvan. Ook heeft een constructieve dialoog plaatsgevonden over onderwerpen als risk appetite, budget, capital & funding plan en uitgifte van instrumenten voor hybride kapitaal. Verder heeft NLFI een evaluatiegesprek gevoerd met de raad van commissarissen en deelgenomen aan een jaarlijks overleg met de raad van bestuur, de raad van commissarissen en de centrale ondernemingsraad. Voor het overige wordt contact onderhouden met a.s.r. met als uitgangspunt dat a.s.r. en NLFI elkaar niet voor verrassingen plaatsen en elkaar over de voor elkaar relevante zaken tijdig en juist zullen informeren.

a.s.r. heeft onderzoek gedaan naar de wenselijkheid van het al dan niet uitbrengen van een bod op VIVAT. Het a.s.r.-team binnen NLFI heeft daarbij in nauw contact gestaan met a.s.r. om invulling te geven aan de verantwoordelijkheid van NLFI als aandeelhouder van a.s.r. bij een eventuele acquisitie. Om de wederzijdse verwachtingen en verantwoordelijkheden vast te leggen is een transactieprotocol opgesteld samen met a.s.r. en een informatieprotocol met het ministerie van Financiën.

In dat kader heeft een NLFI zich laten adviseren door een financieel adviseur (Lazard) en heeft een door NLFI ingeschakelde waarderingsadviseur (Duff & Phelps) de financieel-economische rationale onderzocht. Ook heeft het a.s.r.-team binnen NLFI samen met a.s.r. gewerkt aan de voorwaardelijke financiering van een eventuele acquisitie van VIVAT door a.s.r. en instemming verleend aan die voorwaardelijke financiering. Op basis van de bevindingen uit het verrichte onderzoek heeft a.s.r. begin 2015 geconcludeerd dat niet voldaan werd aan de door a.s.r. gestelde voorwaarden en criteria voor een mogelijke acquisitie van VIVAT. De raad van bestuur en de raad van commissarissen van

⁹ Besluit van de minister van Financiën van 17 februari 2016 (Stcrt. 2016, 10301).

a.s.r. besloot daarom – na overleg met het a.s.r.-team binnen NLFI en een consortium van mogelijke investeerders – om geen bindend bod op VIVAT uit te brengen.

Daarna hebben NLFI en a.s.r. samen met hun respectievelijke adviseurs het onderzoek naar een mogelijke verkoop van a.s.r. uitgevoerd. In november 2015 heeft NLFI een advies uitgebracht aan de minister van Financiën over de mogelijkheden tot verkoop van de aandelen a.s.r., waarbij verschillende alternatieven zijn afgewogen. Hieruit bleek dat ten aanzien van de strategische ontwikkeling van a.s.r. en het risico/rendement-profiel van de staat als aandeelhouder een beursintroductie het meest aantrekkelijk is.

2.3.4 Aandeelhoudersvergaderingen en aandeelhoudersbesluiten

Op 16 april 2015 heeft NLFI deelgenomen aan de algemene vergadering van aandeelhouders van ASR Nederland N.V. NLFI heeft ingestemd met de volgende voorstellen:

- Vaststelling van de jaarrekening 2014 van ASR Nederland N.V.
- Het dividendvoorstel over het boekjaar 2014 van ASR Nederland N.V., waarbij het dividend over 2014 voor gewone aandeelhouders 138,9 miljoen euro bedraagt in contanten.
- Verlening van decharge aan de leden van de raad van bestuur van ASR Nederland N.V. die gedurende het boekjaar 2014 in functie waren voor het door hen gevoerde beleid in het boekjaar 2014 zoals dit blijkt uit het jaarverslag 2014 en de daarop gegeven toelichting tijdens de algemene vergadering van aandeelhouders.
- Verlening van decharge aan de leden van de raad van commissarissen van ASR Nederland N.V. die gedurende het boekjaar 2014 in functie waren voor het door hen gehouden toezicht gedurende het boekjaar 2014 zoals dit blijkt uit het jaarverslag 2014 en de daarop gegeven toelichting tijdens de algemene vergadering van aandeelhouders.
- Het verlenen van opdracht tot onderzoek van de jaarrekening 2015 van ASR Nederland N.V. aan KMPG.
- Het verlenen van opdracht tot onderzoek van de jaarrekening van ASR Nederland N.V. vanaf het boekjaar 2016 door EY.
- De herbenoeming van de heer C. H. van den Bos tot lid van de raad van commissarissen van ASR Nederland N.V. voor een periode van vier jaar, zodat de heer Van den Bos uiterlijk zal aftreden in de algemene vergadering die gehouden wordt na afloop van vier jaar na zijn herbenoeming.

Voorts zijn een aantal besluiten buiten vergadering genomen:

- NLFI heeft op 15 januari 2015 een aandeelhoudersbesluit buiten vergadering genomen. Dit betrof de herbenoeming van mevrouw A.P. Aris tot lid van de raad van commissarissen van ASR Nederland N.V. met terugwerkende kracht met ingang van 7 december 2014 voor een periode van vier jaar.
- NLFI heeft op 28 mei 2015 een aandeelhoudersbesluit buiten vergadering genomen. Dit betrof de goedkeuring tot de acquisitie van alle uitstaande en geplaatste aandelen van Axent Verzekeringen B.V. door ASR Levensverzekering N.V., mits de uitvoering plaatsvindt in lijn met het voorstel van de raad van bestuur en de raad van commissarissen.
- NLFI heeft op 29 oktober 2015 een aandeelhoudersbesluit buiten vergadering genomen. Dit betrof de benoeming van de heer H. Hintzen tot lid van de raad van commissarissen van ASR Nederland N.V. per 1 januari 2016 voor een periode van vier jaar.

Het percentage van de door NLFI uitgebrachte stemmen bedroeg steeds 100 procent. Een toelichting op de stembeslissing is te vinden op de website van NLFI.

2.3.5 Voortuitblik 2016

In 2016 worden de werkzaamheden ten aanzien van a.s.r. voortgezet. In de algemene vergadering van aandeelhouders zullen de speerpunten die zijn geformuleerd in paragraaf 2.1.1. worden

gehanteerd.

NLFI treft de nodige voorbereidingen om de voorgenomen beursintroductie van a.s.r. mogelijk te maken.

In januari 2016 heeft NLFI drie zakenbanken geselecteerde banken voor de rol van de joint global coordinator, te weten (in alfabetische volgorde): ABN AMRO Bank N.V., Citigroup Global Markets Limited and Deutsche Bank AG, London Branch.

In februari 2016 is de selectie afgerond van de joint bookrunners en de co-lead manager. Dit zijn als joint bookrunners (in alfabetische volgorde): Barclays Bank plc., Coöperatieve Rabobank U.A., HSBC Bank plc. en ING Bank N.V.

Als co-lead manager is Joh. Berenberg, Gossler & Co. KG geselecteerd. NLFI heeft NM Rothschild & Sons Limited aangesteld als financieel adviseur met focus op de voorgenomen beursgang van a.s.r. Lazard B.V. treedt op als algemeen financieel adviseur van NLFI in relatie tot a.s.r. Clifford Chance treedt op als juridisch adviseur van NLFI in relatie tot a.s.r. en Citigate First Financial is in 2016 aangesteld als communicatieadviseur met het oog op de voorgenomen beursgang van a.s.r. In maart 2016 heeft NLFI ingestemd met een besluit tot vermindering van het geplaatste kapitaal van a.s.r.. De vermindering van het geplaatste kapitaal geschiedt zonder terugbetaling en zonder ontheffing van de verplichting tot storting.

2.4. SRH N.V. (voorheen SNS REAAL N.V.)

2.4.1 Aandelen

NLFI houdt sinds 31 december 2013 de aandelen in het kapitaal van SNS REAAL N.V. (hierna SNS REAAL) ten titel van administratie. Het betreft 287.619.873 aandelen, elk met een nominaal bedrag van één euro en 63 cent.

NLFI heeft daartegenover certificaten van aandelen met hetzelfde nominale bedrag uitgegeven aan de staat. Deze aandelen vertegenwoordigen 100% van het geplaatste aandelenkapitaal van deze vennootschap.

Op 30 september 2015 zijn de statuten van SNS REAAL gewijzigd, waarbij de naam van de vennootschap is gewijzigd in SRH N.V. (hierna: SRH).

2.4.2 De taakuitoefening en het gevoerde beleid

Op 15 februari 2015 heeft NLFI een advies uitgebracht aan de minister van Financiën. NLFI adviseerde de minister daarin voorwaardelijk goedkeuring te verlenen voor het aangaan door SNS REAAL van een overeenkomst met Anbang Group Holdings Co. Limited en Anbang Life Insurance Co. Limited. Later hebben onderhandelingen geleid tot een gewijzigde verkoopovereenkomst. Op 6 juli 2015 heeft NLFI de minister hierover geadviseerd.

De verkoopprijs voor de aandelen VIVAT en belastingvorderingen is op 85 miljoen euro vastgesteld. Daarbij is afgesproken dat SNS REAAL tegelijk met de aandelen van VIVAT de belastingvorderingen op VIVAT over de jaren 2013 en 2014 aan Anbang overdraagt; deze vordering van SNS REAAL op VIVAT bedroeg naar beste conservatieve schatting circa 85 miljoen euro. Netto, na verrekening van de belastingvorderingen, was de verkoopprijs daarmee circa 1 euro.

SNS REAAL heeft na goedkeuring door de minister van Financiën op 26 juli 2015 alle aandelen in REAAL N.V. overgedragen aan Anbang Group Holdings Co. Ltd. Daarnaast heeft Anbang, zoals overeengekomen, binnen 90 dagen daarna een kapitaalinjectie in VIVAT gedaan van 1,35 miljard euro.

Op 30 september 2015 heeft SNS REAAL zowel alle aandelen in SNS Holding B.V. als SNS Bank N.V. overgedragen aan de Nederlandse staat. Vervolgens heeft de staat de aandelen in SNS Bank N.V. overgedragen aan SNS Holding B.V.

Op dezelfde dag is de naam van SNS REAAL gewijzigd in SRH. SRH zal worden afgewikkeld.

Over het boekjaar 2014 is geen dividend uitgekeerd. SRH heeft de jaarcijfers over 2015 nog niet

gepresenteerd, zodat nog geen voorstel bekend is gemaakt voor een dividend over 2015.

2.4.3 Werkzaamheden

Onderhandelingen tussen SNS REAAL en Anbang hebben begin 2015 geresulteerd in overeenstemming omtrent prijs en condities, zoals deze blijken uit de voorwaardelijke koopovereenkomst tussen SNS REAAL en Anbang. NLFI heeft een waarderingsadviseur Macquarie verzocht een onafhankelijke waardering te maken op basis van gegevens die eveneens beschikbaar waren voor mogelijke kopers van VIVAT.

NLFI heeft de minister van Financiën in februari 2015 laten weten van oordeel te zijn dat het verkoopproces van VIVAT voldeed aan de daaraan door de Europese Commissie gestelde eisen, in het bijzonder de voorwaarde van een open en transparant verkoopproces. Alles overwegende was NLFI van oordeel dat de onderhavige voorwaardelijke koopovereenkomst van Anbang de economisch meest gunstige uitkomst was van het verkoopproces, rekening houdende met (i) de criteria van het beoordelingskader van de minister van Financiën, (ii) de gerechtvaardigde belangen van SNS REAAL en VIVAT en (iii) de financieel-economische belangen van de staat. NLFI heeft de minister in 2015 verzocht om definitieve goedkeuring voor *closing* van de transactie tussen SNS REAAL en Anbang, indien en nadat alle voorwaarden van de transactie zouden zijn vervuld en toezichthouders goedkeuring hebben verleend voor het sluiten van de transactie.

In de maanden na de ondertekening van deze oorspronkelijke koopovereenkomst hebben zich feiten en omstandigheden voorgedaan die een materiële invloed hadden op de totstandkoming van de transactie. Dit heeft na onderhandelingen geleid tot een gewijzigde koopovereenkomst op 30 juni 2015. Op 6 juli 2015 heeft NLFI de minister hierover geadviseerd.

NLFI heeft zich in dit verkooptraject van VIVAT laten bijstaan door BNP Paribas als financieel adviseur en Linklaters als juridisch adviseur. Macquarie is opgetreden als waarderingsadviseur van NLFI.

Ook in 2015 heeft op reguliere basis overleg plaatsgevonden met de voorzitters van de raad van commissarissen en de raad van bestuur van SRH / SNS REAAL. Daarnaast zijn op ad-hoc basis besprekingen gevoerd met leden van de raad van bestuur van de vennootschap. Vast onderdeel is de bespreking van de kwartaalcijfers binnen enkele weken na vaststelling daarvan. Ook heeft een constructieve dialoog plaatsgevonden over onderwerpen als risk appetite, budget, capital & funding plan. Verder heeft NLFI een evaluatiegesprek gevoerd met de raad van commissarissen en deelgenomen aan een jaarlijks overleg met de raad van bestuur, de raad van commissarissen. Voor het overige is contact onderhouden met de vennootschap met als uitgangspunt dat de vennootschap en NLFI elkaar niet voor verrassingen plaatsen en elkaar over de voor elkaar relevante zaken tijdig en juist zullen informeren.

Bij verzoekschrift van 6 november 2014 hebben de Vereniging VEB NCVB en een aantal voormalige aandeelhouders in SNS Reaal NV (samen: de VEB c.s.) de Ondernemingskamer bij het Gerechtshof Amsterdam gevraagd een onderzoek te gelasten naar het beleid en de gang van zaken bij SNS Reaal NV, SNS Bank NV en Propertize BV. In het verzoekschrift is NLFI als aandeelhouder van deze vennootschappen als belanghebbende genoemd en NLFI heeft als belanghebbende ook verweer gevoerd tegen het verzoek. De Ondernemingskamer heeft bepaald dat eerst uitsluitend de vraag zal worden behandeld, of de VEB c.s. ontvankelijk zijn in hun verzoek, nu zij inmiddels geen aandeelhouder meer zijn in genoemde vennootschappen.

De Ondernemingskamer heeft bij beschikking van 8 juli 2015 geoordeeld dat de VEB c.s. ontvankelijk zijn in hun verzoek ten aanzien van (uitsluitend) SNS Reaal NV, niet-ontvankelijk ten aanzien van Propertize BV en de beschikking over de ontvankelijkheid ten aanzien van SNS Bank NV aangehouden. Tegen deze beschikking zijn SNS Reaal, de staat der Nederlanden en NLFI in cassatie gekomen bij de Hoge Raad. De Hoge Raad heeft in deze kwestie nog geen uitspraak gedaan.

NLFI laat zich in deze zaak bijstaand door NautaDutilh en voor de cassatiefase door Pels Rijcken &

Drooglever Fortuijn.

2.4.4 Aandeelhoudersvergaderingen en aandeelhoudersbesluiten

Op 28 mei 2015 heeft NLFI deelgenomen aan de algemene vergadering van aandeelhouders van SNS REAAL N.V. NLFI heeft ingestemd met de volgende voorstellen:

- Vaststelling van de jaarrekening van het boekjaar 2014 van SNS REAAL N.V.
- Het dividendvoorstel over het boekjaar 2014 van SNS REAAL N.V., waarbij over 2014 geen dividend wordt uitgekeerd.
- Verlening van decharge aan de leden van de raad van bestuur van SNS REAAL N.V. die gedurende het boekjaar 2014 in functie waren voor hun bestuur over het boekjaar 2014 zoals dat blijkt uit het jaarverslag, de jaarrekening en de mededelingen in de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders.
- Verlening van decharge aan de leden van de raad van commissarissen van SNS REAAL N.V. die gedurende het boekjaar 2014 in functie waren voor hun toezicht op het bestuur over het boekjaar 2014 zoals dit blijkt uit het jaarverslag, de jaarrekening en de mededelingen in de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders.

Voorts zijn een aantal besluiten buiten vergadering genomen:

- Op 7 mei 2015 heeft NLFI een aandeelhoudersbesluit buiten vergadering genomen. Dit betrof het verlenen van goedkeuring aan het uitoefenen van stemrecht en de wijze waarop het stemrecht wordt uitgeoefend op de aandelen in REAAL N.V. inzake:

a. vaststelling van de jaarrekening van het boekjaar 2014 van REAAL N.V.

b. verlening van decharge aan de leden van de bestuurders van REAAL N.V. die gedurende 2014 in functie waren, voor hun bestuur over het boekjaar 2014 zoals dit blijkt uit het jaarverslag, de jaarrekening en de mededelingen in de jaarlijkse algemene vergadering van REAAL N.V.

c. verlening van decharge aan de leden van de raad van commissarissen van REAAL N.V. die gedurende 2014 in functie waren, voor hun toezicht op het bestuur over het boekjaar 2014 zoals dit blijkt uit het jaarverslag, de jaarrekening en de mededelingen in de jaarlijkse algemene vergadering van REAAL N.V.

Op 28 mei 2015 heeft NLFI een aandeelhoudersbesluit buiten vergadering genomen. Dit betrof het verlenen van goedkeuring aan het uitoefenen van stemrecht en de wijze waarop het stemrecht wordt uitgeoefend op de aandelen in SNS Bank N.V. inzake:

a. vaststelling van de jaarrekening van het boekjaar 2014 van SNS Bank N.V.

b. verlening van decharge aan de leden van de statutaire directie van SNS Bank N.V. die gedurende 2014 in functie waren, voor hun bestuur over het boekjaar 2014 zoals dit blijkt uit het jaarverslag, de jaarrekening en de mededelingen in de jaarlijkse algemene vergadering van SNS Bank N.V.

c. verlening van decharge aan de leden van de raad van commissarissen van SNS Bank N.V. die gedurende 2014 in functie waren, voor hun toezicht op het bestuur over het boekjaar 2014 zoals dit blijkt uit het jaarverslag, de jaarrekening en de mededelingen in de jaarlijkse algemene vergadering van SNS Bank N.V.

Op 17 september 2015 heeft NLFI de volgende aandeelhoudersbesluiten buiten vergadering genomen:

- NLFI heeft het besluit van het bestuur van SNS REAAL N.V. tot overdracht van (i) de aandelen van SNS Holding B.V. aan de staat der Nederlanden en (ii) de aandelen van SNS Bank N.V. aan de staat der Nederlanden goedgekeurd.
- NLFI heeft besloten tot statutenwijziging van SNS REAAL N.V., waarbij de naam van deze

vennootschap is gewijzigd in SRH N.V.

- NLFI heeft besloten tot) een wijziging in de bemensing (met betrekking tot ontslag, benoeming en bezoldiging). Per 30 september 2015 heeft NLFI (a) eervol ontslag verleend aan de heer M.B.G.M. Oostendorp als bestuurder en (b) de heer J.M. Leopold en de heer M.B.G.M. Oostendorp benoemd tot commissarissen van SRH N.V. waarbij de heer J.M. Leopold per dat moment benoemd is tot voorzitter van de raad van commissarissen van SRH N.V. Zij zijn benoemd tot het eind van de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders van SRH N.V. waarin de vaststelling van de jaarrekening over het boekjaar 2015 aan de orde komt.

Voorts heeft NLFI per 30 september 2015 de heer H.M. de Mol van Otterloo benoemd tot lid van de raad van bestuur van SRH N.V. en tevens voorzitter van het bestuur van SRH N.V. Hij is benoemd tot het eind van de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders van SRH N.V. waarin de vaststelling van de jaarrekening over het boekjaar 2015 aan de orde komt.

NLFI heeft op 17 december 2015 een aandeelhoudersbesluit buiten vergadering genomen. Het betrof de instemming met het verlenen van opdracht tot onderzoek van de jaarrekeningen 2016 van SRH N.V. aan EY accountants.

Het percentage van de door NLFI uitgebrachte stemmen bedroeg steeds 100 procent. Een toelichting op de stembeslissing is te vinden op de website van NLFI.

2.4.5 Voortuitblik 2016

In 2016 zullen de werkzaamheden ten aanzien van SRH worden voortgezet. Gelet op een aantal lopende juridische procedures kan de afwikkeling nog enige tijd in beslag nemen.

2.5. SNS Holding B.V.

2.5.1 Aandelen

NLFI houdt sinds 30 september 2015 100% van het aandelenkapitaal van SNS Holding B.V. (hierna: SNS Holding) ten titel van administratie. Het betreft één aandeel, met een nominaal bedrag van één euro. NLFI heeft dit aandeel verkregen van de Nederlandse staat tegen uitgifte van een certificaat van aandeel.

2.5.2 De taakuitoefening en het gevoerde beleid

De minister van Financiën heeft in zijn brief aan de Tweede Kamer van 16 februari 2015 aangekondigd SNS Bank te verplaatsen van een positie onder SNS REAAL naar een positie onder de staat, waarna de aandelen van SNS Bank zouden worden overgedragen aan NLFI. Dit heeft uitvoering gekregen op 30 september 2015. Op die dag heeft SNS REAAL zowel alle aandelen in SNS Holding als SNS Bank N.V. overgedragen aan de Nederlandse staat. Vervolgens heeft de staat de aandelen in SNS Bank N.V. overgedragen aan SNS Holding.

SNS Bank is momenteel de vierde bank van Nederland, met naast de basis bancaire dienstverlening, een grote hypotheekportefeuille. Alvorens een besluit te nemen over de toekomst van SNS Bank acht de minister van Financiën het van belang dat de bank een sterke zelfstandige positie binnen het Nederlandse bankenlandschap verwerft. Met het oog daarop heeft de minister aan NLFI gevraagd eerst medio 2016 advies uit te brengen over de toekomst van SNS Bank.

Over 2014 is geen dividend vastgesteld. Bij de presentaties van de jaarcijfers over 2015 heeft SNS Holding voorgesteld een dividend van 100 miljoen euro over 2015 uit te keren. Een besluit daarover wordt genomen bij de vaststelling van de jaarrekening over 2015 door de algemene vergadering van aandeelhouders.

2.5.3 Werkzaamheden

In 2015 heeft op reguliere basis overleg plaatsgevonden met de voorzitters van de raad van commissarissen en de raad van bestuur van SNS. Daarnaast zijn op ad-hoc basis besprekingen gevoerd met leden van de raad van bestuur en het senior management van SNS. Ook heeft een constructieve dialoog plaatsgevonden over onderwerpen als risk appetite, budget, capital & funding plan. Verder heeft NLFI een evaluatiegesprek gevoerd met de raad van commissarissen en

deelgenomen aan een jaarlijks overleg met de raad van bestuur, de raad van commissarissen. Voor het overige is contact onderhouden met SNS Holding met als uitgangspunt dat de vennootschap en NLFI elkaar niet voor verrassingen plaatsen en elkaar over de voor elkaar relevante zaken tijdig en juist zullen informeren.

NautaDutilh treedt op als juridisch adviseur van NLFI in relatie tot SNS Holding.

2.5.4 Aandeelhoudersvergaderingen en aandeelhoudersbesluiten

Op 30 september 2015 heeft NLFI het volgende aandeelhoudersbesluit buiten vergadering genomen:

- Per 30 september 2015 heeft NLFI ingestemd met de benoeming van de heer M.B.G.M. Oostendorp, mevrouw A.T.J. van Melick, de heer V.A. Baas, de heer R.G.J. Langezaal en de heer M. Wissels tot leden van de raad van bestuur van SNS Holding B.V. (per 30 september 2015 is daarmee sprake van een personele unie van de raad van bestuur van SNS Holding B.V. en die van SNS Bank N.V.). Zij zijn allen benoemd voor een periode van vier jaar, met uitzondering van de heer M. Wissels wiens benoemingstermijn eindigt op 1 november 2016. De benoemingsperiode van de heer Oostendorp is aangevangen op 17 augustus 2015 (bij benoeming tot voorzitter van SNS Bank N.V.) en de benoemingstermijn van de anderen is aangevangen op 30 september 2015. De benoemingsperiode voor onbepaalde tijd van mevrouw Van Melick, de heer Baas en de heer Langezaal als directielid van SNS Bank N.V. is ter gelegenheid van de benoeming als lid van de raad van bestuur van SNS Holding B.V. conform de corporate governance code, gewijzigd in een periode van vier jaar.

Het percentage van de door NLFI uitgebrachte stemmen bedroeg 100 procent. Een toelichting op de stembeslissing is te vinden op de website van NLFI.

2.5.5 Voortuitblik 2016

In 2016 worden de werkzaamheden ten aanzien van SNS Holding voortgezet. NLFI verwacht medio 2016 advies uit te brengen over de toekomst van SNS Bank.

In de algemene vergadering van aandeelhouders zullen de speerpunten die zijn geformuleerd in paragraaf 2.1.1. worden gehanteerd.

2.6. Propertize B.V.

2.6.1 Aandelen

NLFI houdt 50.003 aandelen (elk met een nominaal bedrag van vijftig euro) in het kapitaal van Propertize B.V. ten titel van administratie. NLFI heeft daartegenover certificaten van aandelen met hetzelfde nominale bedrag uitgegeven aan de staat.

Deze aandelen vertegenwoordigen 100% van het aandelenkapitaal van deze vennootschap.

2.6.2 De taakuitoefening en het gevoerde beleid

Propertize heeft een vastgoed- en vastgoedfinancieringsportefeuille van circa 5,5 miljard euro (bruto-waarde). Propertize heeft tot doel de portefeuille commerciële vastgoedleningen en vastgoed voor 2023 zo kostenefficiënt en rendabel mogelijk af te bouwen. Op basis van een analyse van de markt van commerciële vastgoedleningen heeft NLFI geconstateerd dat de marktomstandigheden sinds de start van Propertize significant verbeterd zijn. Mede op basis van onderzoek uitgevoerd door adviseurs van NLFI concludeerde NLFI dat aan de voorwaarden voor een mogelijke verkoop van Propertize als geheel werd voldaan. Daarom heeft NLFI bij brief van oktober 2015 de minister geadviseerd om het verkoopproces voor Propertize te starten.

Over 2014 is geen dividend vastgesteld mede gelet op het gerapporteerde verlies over 2014. Propertize heeft over 2015 een dividend vastgesteld van circa 45,5 miljoen euro. Dit dividend is (onder inhouding van dividendbelasting) uitgekeerd aan NLFI en door NLFI doorbetaald aan de staat als certificaathouder.

2.6.3 Werkzaamheden

In 2015 heeft op reguliere basis overleg plaatsgevonden met de met de voorzitters van de raad van

commissarissen en de raad van bestuur van Propertize. Daarbij is onder meer gesproken over de samenstelling van de raad van commissarissen en de voortgang van het afbouwplan. Verder heeft NLFI een evaluatiegesprek gevoerd met de raad van commissarissen. Daarnaast zijn op ad-hoc-basis besprekingen gevoerd met leden van de raad van bestuur en het senior management van Propertize. Voorts wordt contact onderhouden met Propertize met als uitgangspunt dat Propertize en NLFI elkaar niet voor verrassingen plaatsen en elkaar over de voor elkaar relevante zaken tijdig en juist zullen informeren.

Bij het de voorbereiding van het advies aan de minister van Financiën over de verkoop van Propertize is Kempen & Co Corporate Finance opgetreden als financieel adviseur van NLFI en NautaDutilh als juridisch adviseur. Waarderingsadviseur American Appraisal (Duff & Phelps) heeft op verzoek van NLFI een onafhankelijke waardering gemaakt van Propertize.

Het advies van NLFI over de verkoop van Propertize is op 16 oktober 2015 door de minister van Financiën samen met een brief aan de Tweede Kamer aangeboden. Op basis van een schriftelijk overleg over deze brief met de Vaste Commissie voor Financiën van de Tweede Kamer heeft de minister NLFI gemachtigd om de verkoopstrategie uit te voeren, zoals beschreven in de Kamerbrief¹⁰. Op 9 december 2015 is een advertentie in de Financial Times gepubliceerd, waarin geïnteresseerde partijen werden uitgenodigd om hun belangstelling kenbaar te maken voor Propertize. NLFI streeft naar een transactie waarbij Propertize wordt verkocht aan één koper of een groep van kopers die als zodanig optreden. Het doel van de verkoop is om de hoogste waarde voor Propertize te realiseren en de transactie op een goede en voortvarende wijze uit te voeren, met minimale risico's voor de bedrijfsvoering, waarbij de belangen van alle betrokken stakeholders worden meegewogen.

Alvarez & Marsal treedt op als financieel adviseur van NLFI bij de voorgenomen verkoop van Propertize en NautaDutilh treedt op als juridisch adviseur van NLFI in relatie tot Propertize.

2.6.4 Aandeelhoudersvergaderingen en aandeelhoudersbesluiten

Op 29 juni 2015 heeft de algemene vergadering van aandeelhoudersvergadering van Propertize B.V. plaatsgevonden die is voortgezet op 2 juli 2015.

NLFI heeft ingestemd met de volgende voorstellen:

- Vaststelling van de jaarrekening van het boekjaar 2014 van Propertize B.V.
- Vaststelling dividend over 2014.
- Verlening van decharge aan de huidige leden van de raad van bestuur van de vennootschap voor het gevoerde beleid in het boekjaar 2014 zoals dit blijkt uit het jaarverslag 2014 en de daarop gegeven toelichting tijdens de algemene vergadering van aandeelhouders.
- Verlening van decharge aan de leden van de raad van commissarissen van de vennootschap voor het gevoerde beleid in het boekjaar 2014 zoals dit blijkt uit het jaarverslag 2014 en de daarop gegeven toelichting tijdens de algemene vergadering van aandeelhouders.
- Vaststelling van het beloningsbeleid voor de raad van bestuur van Propertize B.V.

Voorts zijn een aantal besluiten buiten vergadering genomen:

- NLFI heeft op 19 februari 2015 een aandeelhoudersbesluit buiten vergadering genomen. Dit betrof de benoeming van mevrouw S.M. Zijdeveld tot lid van de raad van commissarissen van Propertize B.V. voor een periode van vier jaar, te weten tot de algemene vergadering van aandeelhouders in 2019.
- NLFI heeft op 5 maart 2015 een aandeelhoudersbesluit buiten vergadering genomen. Dit betrof het verlenen van opdracht tot onderzoek de jaarrekening 2015 van Propertize B.V. aan EY accountants.

---

¹⁰ Besluit van de minister van Financiën van 9 december 2015 (Stcrt. 2015, 46524).

Het percentage van de door NLFI uitgebrachte stemmen bedroeg steeds 100 procent. Een toelichting op de stembeslissing is te vinden op de website van NLFI.

2.6.5 Voortuitblik 2016

Het competitieve veilingproces dat eind 2015 is gestart, wordt in 2016 voortgezet. Een aantal geïnteresseerde partijen zijn inmiddels toegelaten tot de eerste fase van het proces en hebben een vertrouwelijk informatiememorandum en gedetailleerde informatie ontvangen (over de leningenportefeuille van Propertize). Deze partijen zijn verzocht om op basis van die informatie een niet-bindende bieding in te dienen. In de tweede fase worden geselecteerde partijen in de gelegenheid gesteld om (boeken)onderzoek te doen naar Propertize, waarna ze worden gevraagd een bindende bieding te doen.

In 2016 zal NLFI op reguliere basis overleg voeren met de voorzitters van de raad van commissarissen en de raad van bestuur van Propertize. Daarnaast zullen besprekingen gevoerd worden met leden van de raad van bestuur en het senior management van Propertize. Daarbij zal worden gesproken over de voorgenomen verkoop van Propertize en de voortgang van het afbouwplan. Voorts zal contact worden onderhouden met de deelneming met als uitgangspunt dat Propertize en NLFI elkaar niet voor verrassingen plaatsen en elkaar over de voor elkaar relevante zaken tijdig en juist zullen informeren.

2.7 RFS Holdings B.V.

2.7.1 Aandelen

NLFI houdt alle F-aandelen (te weten 100 aandelen, elk met een nominaal bedrag van één eurocent; ook N-shares genoemd) en 33,81% van de O-aandelen (te weten 338.103 aandelen, elk met een nominaal bedrag van één eurocent; ook Z-shares genoemd) in RFS Holdings B.V. (hierna: RFS) ten titel van administratie. Daartegenover heeft NLFI certificaten uitgegeven aan de staat voor hetzelfde nominale bedrag.

De F-aandelen vertegenwoordigen het belang in de bezittingen die materieel toekomen aan ABN AMRO. De O-aandelen vertegenwoordigen het belang in de zogenoemde gedeelde bezittingen die materieel toekomen aan de staat. De door NLFI gehouden aandelen vertegenwoordigen gezamenlijk circa 1,25% van het totale aandelenkapitaal van RFS.

2.7.2 De taakuitoefening en het gevoerde beleid

The Royal Bank of Scotland Group PLC (hierna: RBS) is door de aandeelhouders van RFS gemachtigd om de activa van RFS op ordentelijke wijze te beheren en te verkopen.

In 2015 heeft NLFI toestemming verleend aan de verkoop van activiteiten in India.

De verkoop van het belang in Saudi Hollandi Bank (SHB) kon nog niet gerealiseerd worden. Dit blijft wel het streven van RFS.

In 2015 is geen dividend vastgesteld. Evenmin was sprake van een terugbetaling van kapitaal.

2.7.3 Werkzaamheden

Het dagelijks beheer van de gedeelde bezittingen wordt gevoerd door RBS N.V.

In 2015 zijn *diamond and jewellery*-activiteiten in India overgedragen vanuit RFS overgedragen aan IndusInd Bank Limited. ABN AMRO was economisch eigenaar van deze activiteiten. Omdat de activiteiten juridisch onderdeel waren van de zogenaamde N-share, was voor deze overdracht toestemming nodig van NLFI. Die toestemming heeft NLFI verleend.

NLFI heeft overleg gevoerd met RBS, Santander en ABN AMRO over stappen die kunnen worden gezet om tot verkoop van gedeelde bezittingen te kunnen komen. Daarbij is ook gekeken naar de mogelijkheden voor de verkoop van SHB.

Volgens de maatstaven van de Europese verordening kapitaalvereisten (de zogenoemde *capital*

requirements regulation van CRD IV) ontstond in de loop van 2015 een kapitaaltekort. NLFI heeft in 2015 op grond van de aandeelhoudersafspraken (rcsa) ingestemd met het aanzuiveren van het kapitaaltekort in de O-aandelen (Z-share) door de andere aandeelhouders. In verband met mogelijke kapitaaltekorten bij de zogenoemde Z-share en de N-share zijn afspraken gemaakt met RBS over de mogelijkheid om in dat geval kapitaal te huren van RBS om aan de lopende verplichtingen te voldoen.

2.7.4 Aandeelhoudersvergaderingen en aandeelhoudersbesluiten

Op 23 juni 2015 heeft een aandeelhoudervergadering plaatsgevonden. Daarbij zijn met instemming van NLFI besluiten genomen omtrent:

- de vaststelling van de jaarrekening 2014;
- decharge van het bestuur voor het gevoerde bestuur over 2014, voor zover van hun taakuitoefening blijkt uit de jaarrekening;
- benoeming van Deloitte als controlerend accountant voor het financiële jaar 2015.

Het daarbij door NLFI uitgebrachte percentage van de stemmen bedroeg circa 1,25%. Alle besluiten zijn unaniem genomen.

Gelet op de kapitaalpositie van RFS is geen dividend vastgesteld.

2.7.5. Vooruitblik 2016

In 2016 zal NLFI het overleg met RBS, Santander en ABN AMRO voortzetten over de stappen die kunnen worden gezet om tot verkoop van gedeelde bezittingen te komen. NLFI zal meewerken aan een dergelijke verkoop. Voorts zal NLFI meewerken aan de nakoming van eventuele nieuwe verplichtingen die voor RFS voortvloeien uit de Europese verordening kapitaalvereisten voor RFS.

2.8. NLFI Financial Investments B.V.

2.8.1. Aandelen

NLFI houdt 35 gewone aandelen in NLFI Financial Investments B.V. (hierna: NLFI FI), elk met een nominaal bedrag van één duizend euro. Daartegenover heeft NLFI certificaten uitgegeven aan de staat voor hetzelfde nominale bedrag.

Deze aandelen vertegenwoordigen 100% van het geplaatste kapitaal.

2.8.2 De taakuitoefening, het gevoerde beleid en werkzaamheden

NLFI FI verricht geen activiteiten met uitzonderingen van het aanhouden van een beperkt bedrag aan liquide middelen.

NLFI voert het bestuur over NLFI FI. NLFI heeft als bestuurder van NLFI FI administratiekantoor BDO opdracht gegeven tot het opstellen van de jaarcijfers van NLFI FI.

NLFI FI heeft geen actueel dividendbeleid. Bij de vaststelling van de jaarrekening over 2014 is besloten om geen (slot)dividend over 2014 vast te stellen, maar om het resultaat na belastingen van € 5.335 negatief in mindering te brengen op de algemene reserve. Er is geen dividend voorgesteld over 2015.

2.8.3 Aandeelhoudersvergaderingen en aandeelhoudersbesluiten

Op 29 april 2015 heeft de algemene vergadering van aandeelhouders plaatsgevonden. Daarbij zijn met instemming van NLFI besluiten genomen omtrent:

- de vaststelling van de jaarrekening 2014;
- de resultaatbestemming over 2014;
- decharge van het bestuur voor het gevoerde bestuur over 2014, voor zover van hun taakuitoefening blijkt uit de jaarrekening.

Gelet op de huidige omvang van NLFI FI heeft geen benoeming van een controlerend accountant plaatsgevonden.

Het door NLFI vertegenwoordigde percentage van de uitgebrachte stemmen bedroeg 100% van het totale aandelenkapitaal.

2.8.3. Vooruitblik 2016

NLFI verwacht ook over 2016 het bestuur te voeren over NLFI FI. De vennootschap wordt nog niet geliquideerd omdat de vennootschap mogelijk een rol zou kunnen vervullen bij (verkoop)transacties van aandelen van andere deelnemingen van NLFI.

2.9. Ministerie van Financiën

In lijn met het geldende toezichtarrangement heeft NLFI in 2015 overleg gevoerd met de minister van Financiën. Op reguliere basis vindt voorts overleg plaats tussen de voorzitter van NLFI en de directeur Financieringen (in de regel één keer per maand). Dit overleg is erop gericht het ministerie van Financiën te informeren over ontwikkelingen die relevant (kunnen) zijn voor beslissingen van de minister, zoals beslissingen omtrent (voorgenomen) verkoop van aandelen en beslissingen van principiële of zwaarwegende aard. Ook wordt bijvoorbeeld de planning van uit te brengen exitadviezen besproken.

In dit overleg komen ook aspecten van bedrijfsvoering en financiën van NLFI aan de orde, zoals de vastgestelde jaarrekening en de op te stellen begroting van NLFI. Ook is gesproken over een dividendraming voor de gezamenlijke deelnemingen van NLFI.

Bij het verkooptraject van VIVAT heeft het a.s.r.-team van NLFI geregeld overleg gevoerd met het a.s.r.-team binnen het ministerie van Financiën. Het a.s.r.-team heeft ook regelmatig overleg met het team bij het ministerie gevoerd met het oog op de voorbereiding van een mogelijke exit van a.s.r. Op dezelfde wijze heeft het SNS-team van NLFI overleg gevoerd met het SNS team binnen het ministerie van Financiën in verband met de verkoop van VIVAT en de herstructurering van (voorheen) SNS REAAL.

Ook is regelmatig overleg gevoerd tussen het Propertize-team van NLFI en het Propertize-team binnen het ministerie van Financiën.

Ten behoeve van de beursintroductie van ABN AMRO heeft op alle niveaus intensief contact plaatsgevonden tussen het ministerie van Financiën en NLFI. Dit heeft plaatsgevonden op basis van het transactie en informatieprotocol dat de relatie tussen het ministerie en NLFI regelde. Door middel van een overlegstructuur met ABN AMRO, NLFI en het ministerie in zogenaamde stuurgroepen en tripartiete overlegorganen is advisering aan en besluitvorming door de minister van Financiën voorbereid.

Daarnaast wordt frequent overleg gevoerd met andere medewerkers van het ministerie van Financiën; voornamelijk medewerkers van de directie Financieringen. Daarbij geldt het uitgangspunt dat het ministerie en NLFI elkaar niet voor verrassingen plaatsen en elkaar over de voor elkaar relevante zaken tijdig en juist informeren.

3 Governance van NLFI

3.1 Bestuur en directie

Het bestuur van NLFI werd geheel 2015 gevormd door mr M. Enthoven, mr L.Y. Gonçalves-Ho Kang You en jhr drs D. Laman Trip. Michael Enthoven is voorzitter. In de even kwartalen is Diederik Laman Trip vicevoorzitter en in de oneven kwartalen is Lilian Gonçalves-Ho Kang You vicevoorzitter.

De drie door de minister van Financiën benoemde bestuursleden ontvangen een vergoeding op grond van een met hen gesloten overeenkomst van opdracht (bestuursovereenkomst).

Michael Enthoven

Mr M. Enthoven werkte jarenlang bij JP Morgan & Co en was bestuursvoorzitter van NIBC waar hij ruime ervaring heeft opgedaan in corporate en investment banking. Sinds het najaar 2008 heeft hij als adviseur voor het ministerie van Financiën gewerkt. In verband daarmee was hij onder meer commissaris bij ABN AMRO Holding N.V. Op dit moment is hij rechter-plaatsvervanger bij de rechtbank Den Haag.

Lilian Gonçalves-Ho Kang You

Mr L.Y. Gonçalves-Ho Kang You is afkomstig uit de advocatuur en was onder andere lid van het College van de Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit (OPTA). Als advocaat en adviseur is zij onder meer betrokken geweest bij fusies en overnames. Zij is op dit moment staatsraad bij de Raad van State.

Diederik Laman Trip

Jhr drs D. Laman Trip was tot 2005 voorzitter van het bestuur van de ING Groep in Nederland en heeft ruime ervaring in retail banking en verzekeringen. Hij is op dit moment onder andere lid van het Nederlands Comité voor Ondernemerschap en Financiering.

In 2015 was de taakverdeling binnen het bestuur zodanig dat de primaire verantwoordelijkheid voor het beheer van de aandelen in iedere deelneming bij een verschillende bestuurders van NLFI is ondergebracht.

Gelet op de mogelijke transacties en uit te brengen exitadviezen heeft het bestuur in december 2015 besloten dat voor a.s.r., Propertize en SNS Holding een tweede bestuurslid wordt aangewezen naast de bestaande eerstverantwoordelijke. Zie hiervoor onderstaande tabel.

Deelneming	Eerste bestuurder	Tweede bestuurder (vanaf medio december 2015)
ABN AMRO	Michael Enthoven	
a.s.r.	Diederik Laman Trip	Michael Enthoven
SRH (voorheen SNS REAAL)	Lilian Gonçalves-Ho Kang You	
SNS Holding	Lilian Gonçalves-Ho Kang You	Diederik Laman Trip
Propertize	Michael Enthoven	Lilian Gonçalves-Ho Kang You
RFS	Michael Enthoven	

Daarnaast was er ook in 2015 sprake van functionele aandachtsvelden die deelneming overstijgend worden ingevuld:

Michael Enthoven: finance en risk;

Diederik Laman Trip: human resources, inclusief benoemingen en beloningsbeleid;

Lilian Gonçalves-Ho Kang You: governance en maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Het bestuur werkt op basis van het beginsel van collegiale besluitvorming en collectieve verantwoordelijkheid.

De bestuursleden zijn in september 2011 benoemd voor een periode van vier jaar¹¹. Bij besluit van 23 september 2015 zijn Michael Enthoven, Lilian Gonçalves-Ho Kang You en Diederik Laman Trip, herbenoemd voor de periode van respectievelijk twee, drie en vier jaar¹². De vastgestelde benoemingstermijnen zijn in goed overleg tussen de minister van Financiën en de leden van het bestuur van NLFI vastgesteld.

Rens Bröcheler was geheel 2015 de leidinggevende managing director van NLFI. Daarbij is qua besluitvorming en bevoegdheden sprake van een eenhoofdige leiding.

Rens Bröcheler

Drs R. Bröcheler werkte bij Generale Bank en ABN AMRO voordat hij in 1999 overstapte naar het ministerie van Financiën. Daar heeft hij ruime managementervaring opgedaan als hoofd Cash management, hoofd Deelnemingen en projectdirecteur Financiële Instellingen. Sinds de oprichting van NLFI in 2011 is hij managing director.

3.2. Bestuursvergaderingen

In 2015 hebben 33 bestuursvergaderingen plaatsgevonden. Belangrijke onderwerpen die daarbij aan de orde zijn geweest, zijn:

- algemene vergaderingen van aandeelhouders;
- aandeelhoudersbesluiten buiten vergadering;
- besluiten met betrekking tot de beursintroductie van ABN AMRO;
- besluiten met betrekking tot het verkooptraject van VIVAT;
- besluiten met betrekking tot de voorbereiding van de verkoop van a.s.r.;
- besluiten met betrekking tot de verkoop van Propertize;
- besluiten met betrekking tot de herstructurering van SNS REAAL;
- besluiten met betrekking tot de selectie en benoeming van adviseurs;
- de uit te brengen exitadviezen;
- strategische ontwikkelingen;
- overleggen met (organen van) de vennootschappen;
- overleggen met het ministerie van Financiën;
- interne aangelegenheden, zoals vaststelling van begroting en jaarrekening.

Aan iedere bestuursvergadering werd door twee of drie bestuurders deelgenomen, zodat rechtsgeldig besluiten konden worden genomen. Michael Enthoven en Lilian Gonçalves-Ho Kang You hebben deelgenomen aan 31 van de 33 vergaderingen. Diederik Laman Trip heeft deelgenomen aan 32 van de 33 vergaderingen.

In de regel waren de deelnemende bestuursleden fysiek aanwezig, maar in een aantal gevallen namen bestuursleden via een audio- (en beeld-) verbinding deel aan de vergadering. Het bestuur heeft bij een aantal (juridische en financiële) vraagstukken extern advies ingewonnen, zoals ook blijkt uit de beschrijving van de activiteiten beschreven in hoofdstuk 2 van dit jaarverslag.

3.3. Interne governance

NLFI heeft maatregelen getroffen voor een beheerste en integere bedrijfsvoering. Zo is er een vastgestelde beschrijving van de administratieve organisatie en de interne beheersing. De jaarrekening wordt gecontroleerd door een externe accountant. De opdracht voor de controle van de jaarrekening over het boekjaar 2015 is verleend aan EY.

¹¹ In het jaarverslag 2014 stond abusievelijk dat de bestuursleden waren benoemd per 1 juli 2011. Dit was de datum van oprichting van NLFI. De huidige bestuurders waren in september 2011 benoemd (Stcrt., 2001, 17644).

¹² Besluit van de minister van Financiën d.d. 23 september 2015 houdende benoeming bestuursleden Stichting administratiekantor beheer financiële instellingen (Stcrt. 2015, 33618).

Medio 2015 heeft NLFI een verzekering gesloten voor bestuurdersaansprakelijkheid, waarvan de premie door NLFI wordt betaald.

Statutenwijziging

Op 5 maart 2015 zijn de statuten van NLFI gewijzigd krachtens een besluit van de minister van Financiën. Daarbij is bepaald dat de egaliseringsreserve van NLFI in beginsel niet meer bedraagt dan vijf miljoen euro¹³. Een eventueel saldo boven dat maximum zal door NLFI aan de staat worden uitgekeerd. Deze regel vond voor het eerst toepassing bij de vaststelling van de jaarrekening over het boekjaar 2014.

Voorts is een wijziging aangebracht in de regeling omtrent delegatie en ondersteuning.

Rapporteur

Eind 2013 heeft de staat de aandelen van SNS REAAL overgedragen aan NLFI. Op dat moment was NLFI al aandeelhouder van de ABN AMRO, RFS en a.s.r. Hierbij dreigde er mogelijk een te grote concentratie volgens de Mededingingswet. De Autoriteit Consument & Markt (ACM) heeft vervolgens een aantal maatregelen goedgekeurd, die een mogelijke concentratie voorkomt en die een zodanig beheer door NLFI vereist, dat uitwisseling van concurrentiegevoelige informatie tussen de instellingen binnen NLFI wordt voorkomen. De statuten zijn daarvoor eind 2013 aangepast.

Een deel van de door de ACM goedgekeurde maatregelen betreft een door de staat en NLFI aangestelde rapporteur ten behoeve van de ACM die er op toeziet, dat de maatregelen door de staat en NLFI worden nageleefd. Hij rapporteert halfjaarlijks achteraf over de naleving van de getroffen maatregelen aan de ACM. In april 2014 zijn de taken, bevoegdheden en verplichtingen van de rapporteur in een mandaat vastgesteld. Zo is bijvoorbeeld vastgelegd dat als NLFI concurrentiegevoelige informatie van een instelling vordert omdat NLFI de informatie nodig acht om aan NLFI opgedragen taak te kunnen uitoefenen, de instelling de gevorderde concurrentiegevoelige informatie aan de rapporteur zendt. De rapporteur beoordeelt dan of NLFI de gevorderde concurrentiegevoelige informatie nodig heeft om de aan NLFI opgedragen taak te kunnen uitoefenen, en indien dat volgens hem het geval is, verstrekt de rapporteur de gevorderde concurrentiegevoelige informatie aan het bestuur van NLFI.

Ook over 2015 heeft de rapporteur twee halfjaarlijkse rapportages uitgebracht aan de ACM.

Gescheiden teams/ fire wall

Vanwege de mogelijkheid dat a.s.r. als bieder zou participeren in het verkoopproces van VIVAT, heeft NLFI de interne bedrijfsvoering zodanig ingericht dat portfeuilleoptimalisering is uitgesloten ter vermijding van belangenvermenging en mogelijke schending van het vereiste van een open en transparant proces voor de verkoop van VIVAT. Het team binnen NLFI dat heeft gewerkt aan de uitvoering van het verkoopproces van VIVAT heeft deze werkzaamheden strikt gescheiden uitgevoerd van het team binnen NLFI dat betrokken was bij de uitvoering van de strategie van a.s.r. (met toepassing van een zogenoemde *fire wall*). Het principe van collegiaal bestuur binnen NLFI is ten aanzien van deze transactie tijdelijk doorbroken. Beide teams hebben onafhankelijk van elkaar direct aan de minister van Financiën gerapporteerd en hebben principiële en zwaarwegende besluiten rechtstreeks aan de minister voorgelegd.

In dat verband heeft in 2014 een aanpassing van het bestuursreglement plaatsgevonden.

Op 19 februari 2015 is, in overleg met de minister van Financiën, besloten de *fire wall* op te heffen na publicatie van de brief van de minister van Financiën aan de Tweede Kamer over de voorgenomen verkoop van VIVAT aan Anbang.

Integriteitsrisico's

NLFI heeft een gedragscode vastgesteld die tot doel heeft het waarborgen en handhaven van het vertrouwen in NLFI door belanghebbenden, alsmede het voorkomen van integriteitsrisico's. Deze gedragscode kent daartoe regels en richtlijnen voor insiders:

- a. ter voorkoming van verstremgeling van belangen van NLFI en de privébelangen van insiders;
- b. ter vermijding van gebruik of verspreiding van voorwetenschap of andere vertrouwelijke marktinformatie c.q. van misbruik en oneigenlijk gebruik van bij NLFI voorhanden vertrouwelijke informatie;
- c. ter voorkoming van koersmanipulatie en andere misleidende handelingen;

---

¹³ Of zoveel meer of minder als het bestuur van NLFI en de minister van Financiën in onderling overleg schriftelijk overeenkomen.

d. ter bescherming van de reputatie van NLFİ en de daarbij betrokken personen.

NLFİ heeft een externe compliance officer die toeziet op de naleving van de gedragscode. In 2015 is nadere aandacht besteedt aan compliance. Zo is een awareness sessie georganiseerd door de compliance officer. In 2015 is bijzondere aandacht besteed aan de afwegingen omtrent het al dan niet aanvaarden van geschenken en uitnodigingen. Ook is de interne regel over contacten met partijen tijdens een offertefase verduidelijkt.

Rechtmatigheid en in control statement

Binnen NLFİ zijn verschillende maatregelen getroffen om de rechtmatigheid van het handelen te bevorderen.

NLFİ is onderworpen aan het toezicht van de Algemene Rekenkamer. In 2015 heeft de Algemene Rekenkamer verschillende malen informatie over en documenten van NLFİ opgevraagd. De Algemene Rekenkamer heeft de uitkomsten van hun onderzoek bijvoorbeeld gebruikt voor het actualiseren van de website van de Algemene Rekenkamer over de kredietcrisis. Ook zijn de bevindingen gebruikt bij het verantwoordingsonderzoek bij de jaarrekening van het ministerie van Financiën.

Het bestuur van NLFİ heeft besloten om in 2015 een verdere versterking in te voeren van de interne controle van NLFİ zelf. Daartoe is onder begeleiding van een externe adviseur (EY) een systematiek geïmplementeerd inzake een in control statement die ondersteunend is aan verantwoording en versterking van de interne bedrijfsvoering van NLFİ. De leidinggevend managing director heeft hierover gerapporteerd aan het bestuur. Voor de belangrijkste restrisico's wordt verwezen naar de risicoparagraaf (paragraaf 3.5.). Over 2015 is een beperkte in control statement vormgegeven gelet op de start van de systematiek in 2015. Vanaf 2016 is de intentie een meer volledige in control statement vorm te geven. Zie ook de risicoparagraaf hierna.

Doelmatigheid

Het bestuur van NLFİ hecht groot belang aan het doelmatig functioneren van NLFİ. Doelmatigheid is niet hetzelfde als zo min mogelijk geld uitgeven (zuinigheid). Het is een relatief begrip waarmee normaliter een bepaalde verhouding wordt aangegeven tussen doelstelling, ingezette middelen en bereikte effecten. De doelstelling van NLFİ is vastgelegd in de wet en de statuten. De gebruikte middelen blijken uit de jaarrekening. De bereikte effecten zijn evenwel niet altijd goed te meten, ten opzichte van de situatie waarin NLFİ niet zou hebben bestaan en het beheer door de staat zelf gevoerd zou zijn. Hierdoor is het lastig te bepalen hoe de door NLFİ gemaakte kosten zich verhouden tot het bereikte resultaat.

NLFİ heeft in verschillende exitadviezen die aan de minister van Financiën zijn uitgebracht als doelstelling geformuleerd dat de verkoopkosten beneden 1% van de opbrengst van een beursintroduktie dienden te blijven.

Een indicatie van doelmatigheid ziet NLFİ in de uitvoering van de beursintroduktie van ABN AMRO. Deze beursintroduktie heeft geleid tot een opbrengst voor de staat van ruim € 3,8 miljard. De uiteindelijke verkoopkosten bedroegen circa 0,15 % hiervan (circa € 5,5 miljoen).

Verder wordt aandacht besteed aan de vergelijking tussen de jaren. Er is sprake van een forse stijging van de lasten in 2015 (ruim 11,8 miljoen euro) ten opzichte van de 2014 (ruim 5,9 miljoen euro). Die stijging betekent evenwel niet dat er minder doelmatig zou zijn gewerkt. In dat verband wordt gewezen op een rapport uit 2013 van de Algemene Rekenkamer¹⁴. De stijging is bovendien vrijwel geheel toe te rekenen aan de kosten van externe adviseurs, vooral gerelateerd aan de voorbereiding van adviezen en transacties. Door te werken met externe adviseurs en de interne kosten niet te veel te laten stijgen wordt een grote mate van begrotingsflexibiliteit behouden.

Door de toegepaste aanbestedingsprocedures is NLFİ gekomen tot het inhuren van kwalitatief goede adviseurs tegen concurrerende tarieven.

Permanente educatie

NLFİ is een kennisintensieve organisatie. Het bestuur en het team werken daarom aan opleiding en training. Enerzijds is budget beschikbaar voor individuele opleidingen. Anderzijds is er een collectief programma van permanente educatie. Zo hebben het bestuur en het team een gezamenlijke training

¹⁴ Rapport bij het Jaarverslag 2012 van het ministerie van Financiën (IXB). Daarin is opgemerkt dat capaciteit van NLFİ voor piekperiodes te laag was en capaciteit en specifieke kennis moest worden ingehuurd. De Algemene Rekenkamer heeft er toen aandacht voor gevraagd dat NLFİ voldoende capaciteit en expertise moet hebben om haar taak uit te voeren ook na de uitbreiding van het takenpakket met SNS REAAL en Propertize.

gevolgd over het functioneren als high performance team. Daarnaast zijn verschillende kennissessie georganiseerd voor het bestuur en team gezamenlijk. In 2015 is tevens een sessie georganiseerd over compliance met de externe compliance officer (zie hiervoor onder integriteitsrisico's). Overigens heeft de werkdruk er in 2015 toe geleid dat er maar in beperkte mate gebruik is gemaakt van individuele opleiding en training.

Zelfevaluatie

Het bestuur, dat in 2011 is aangetreden, evalueert iedere jaar het eigen. De evaluatie over 2014 heeft plaatsgevonden met ondersteuning van een externe adviseur. Daarbij was het ministerie van Financiën als belangrijke stakeholder betrokken. Op deze wijze is gehandeld overeenkomstig de best practice uit de Nederlandse corporate governance code voor raden van commissarissen (bepaling III.1.7).

Omdat de bestuursleden van NLFI in 2011 benoemd zijn voor een periode van vier jaar is in 2015 een proces doorlopen van evaluatie met het ministerie van Financiën waarbij is teruggekeken op het functioneren van het bestuur gedurende de periode vanaf 2011. In dit kader hebben alle bestuursleden individueel een evaluatiegesprek gevoerd met het ministerie van Financiën. Daarnaast heeft de voorzitter het collectief functioneren van het bestuur met het ministerie van Financiën geëvalueerd. Het cliëntmodel met behoud van collegiale besluitvorming zoals dat in 2014 is doorontwikkeld is ook in 2015 gehanteerd. Tevens is in 2015 inspiratie geput uit het concept van high performance teams. In dat kader zijn de wederzijdse verwachtingen tussen het team en het bestuur verduidelijkt. In 2015 heeft de beursintroductie van ABN AMRO plaatsgevonden. Dit betrof de eerste stap in de privatisering van een deelneming door NLFI. Ten behoeve van deze beursintroductie is nauw samengewerkt met het ministerie van Financiën. Deze samenwerking van het bestuur en het team met het ministerie zal onderdeel uitmaken van een evaluatie die zal worden uitgevoerd in 2016.

Bestuursleden en werknemers

NLFI heeft drie door de minister van Financiën benoemde bestuursleden. Zij ontvangen een vergoeding op grond van een met hen gesloten overeenkomst van opdracht (bestuursovereenkomst).

Bij aanvang van 2015 had NLFI tien medewerkers in dienst met een privaatrechtelijk arbeidscontract, met inbegrip van de leidinggevend managing director (maar exclusief de bestuursleden). Daarnaast was er een medewerker (parttime) gedetacheerd vanuit het ministerie van Financiën. Aan het eind van 2015 had NLFI elf medewerkers in dienst met een privaatrechtelijk arbeidscontract. De contracten met twee van deze medewerkers zijn inmiddels beëindigd¹⁵. Daarnaast was een medewerker (parttime) gedetacheerd vanuit het ministerie van Financiën.

Bezoldiging topfunctionarissen (Wnt)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (Wnt) ingegaan. Onderstaande verantwoording is opgesteld op basis het algemene Wnt-maximum dat op NLFI van toepassing is¹⁶. In 2015 was dat bezoldigingsmaximum 178.000 euro. NLFI had in 2015 geen functionarissen waarvan de som van de bezoldiging ten laste van NLFI meer bedroeg dan (een tijdsevenredig deel van) het genoemde bezoldigingsmaximum. Het weergegeven individuele Wnt-maximum is berekend naar rato van de omvang en de duur van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. NLFI heeft geen raad van toezicht of raad van commissarissen.

bedragen x € 1	mr M. Enthoven	mr L.Y. Gonçalves - Ho Kang You	jhr drs D. Laman Trip	drs R. Bröcheler
Functie(s)	Voorzitter	Bestuurder / vicevoorzitter	Bestuurder / vicevoorzitter	Leidinggevend managing director

¹⁵ Respectievelijk per 31 december 2015 en 29 februari 2016.

¹⁶ NLFI is een privaatrechtelijke stichting waarvan de minister van Financiën de bestuursleden benoemt. Bij NLFI gelden de leden van het bestuur en de managing director als topfunctionaris in de zin van de Wnt. De bestuursleden zijn leden van het hoogste uitvoerende orgaan van de stichting en de managing director is de hoogste onderschikte aan dat orgaan en tevens belast met de dagelijkse leiding.

Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte) ¹⁷	0,44	0,33	0,33	1,11
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee	nee	nee
Echte of fictieve dienstbetrekking ¹⁸ ?	ja	ja	ja	ja
Individueel Wnt-maximum	79.111	59.333	59.333	178.000
Bezoldiging				
Beloning	60.000	45.000	45.000	147.972 ¹⁹
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	2.104 ²⁰	2.510 ²¹
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	15.974 ²²
Subtotaal	60.000	45.000	45.000	166.456
Onverschuldigd betaald (niet teruggevorderd)				2.668
Totaal bezoldiging	60.000	45.000	47.104	166.456
Gegevens 2014				
Duur dienstverband in 2014	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Duur dienstverband in 2014	0,44 ²³	0,33	0,33	1,09
Bezoldiging 2014				
Beloning	60.000	45.000	45.000	142.869 ²⁴
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	2.472	2.110
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	23.509
Subtotaal				168.488
Onverschuldigd betaald (niet teruggevorderd)				12.596
Totaal bezoldiging 2014	60.000	45.000	47.472	168.488
Individueel Wnt-maximum 2014	115.237	76.825	76.835	230.474

¹⁷ De bij NLFI gebruikelijke werktijd is 36 uur per week.

¹⁸ In de zin van de Wnt.

¹⁹ Inclusief een variabele beloning uitbetaald in februari 2015, die was verwerkt in de jaarrekening 2014.

²⁰ Dit betreft het belastbare deel van kilometervergoedingen.

²¹ Dit betreft een belastbare vaste onkostenvergoeding van € 150 per maand en het belastbare deel van kilometervergoedingen.

²² Dit betreft de pensioenpremies die verschuldigd zijn aan het ABP voor zover die ten laste van de werkgever komen en een bijdrage in een nabestaandenverzekering.

²³ In de jaarrekening 2014 stond abusievelijk 0,5.

²⁴ Inclusief een variabele beloning die in 2014 is uitbetaald en is verwerkt in de jaarrekening 2014.

In 2015 was geen sprake van een uitkering wegens beëindiging van enig dienstverband aan een topfunctionaris.

Foutherstel Wnt-verantwoording 2014

De Wnt-verantwoording 2014 is aangepast ten opzichte van de Wnt-verantwoording in de jaarrekening 2014. De totale bezoldiging van de leidinggevend managing director in de vergelijkende cijfers voor 2014 is aangepast van € 158.907 naar € 168.488 en voor een bestuurder / vice-voorzitter van € 47.525 naar € 47.472. In de jaarrekening 2014 heeft de Wnt-verantwoording plaatsgevonden op basis van het zogenoemde baten- en lastenstelsel, waarbij opbrengsten en kosten worden toegerekend aan het jaar waarop deze betrekking hebben. In bovenstaande verantwoording is daarentegen voor de verantwoording aangesloten bij het jaar waarin de betreffende post in de salarisadministratie is verwerkt²⁵. De wijziging heeft niet tot gevolg dat de toepasselijke bezoldigingsnorm wordt overschreden.

Variabele beloning

In de Wnt-verantwoording over 2014 en 2015 zijn variabele beloningen opgenomen die in 2014 respectievelijk 2015 zijn uitbetaald aan de leidinggevend managing director. Dit betreft over de jaren 2013 en 2014 vastgestelde variabele beloningen die zijn toegekend op basis van het sinds 2011 binnen NLFI geldende arbeidsvoorwaardenreglement. De toegekende bedragen waren opgenomen in de vastgestelde en goedgekeurde jaarrekeningen over 2013 respectievelijk 2014. Deze variabele beloningen hebben in die jaren niet geleid tot een overschrijding van het toepasselijke bezoldigingsmaximum. Een variabele beloning die is betaald en niet valt onder de werking van het tot eind 2016 geldende overgangsrecht²⁶, is niet in overeenstemming met de Wnt. Daarbij is niet van belang dat dit – zoals in dit geval – heeft plaatsgevonden in lijn met de arbeidsvoorwaarden die reeds voor de inwerkingtreding van de Wnt van toepassing waren. De desbetreffende bedragen worden in de rapportage aangemerkt als "onverschuldigd betaald"²⁷. Inmiddels heeft het bestuur van NLFI samen met de leidinggevend managing director besloten dat deze topfunctionaris niet in aanmerking komt voor een variabele beloning over de jaren 2015 en 2016. Er heeft geen terugvordering plaatsgevonden van de de in 2014 en 2015 feitelijk betaalde variabele beloningen. Dit mede op grond van de brief van de minister van BZK aan de Eerste Kamer d.d. 15 december 2015²⁸, de memorie van toelichting bij het conceptwetsvoorstel uitbreiding personele reikwijdte Wnt²⁹ en het feit dat de toegekende variabele beloning niet heeft geleid tot een overschrijding van de voor de betrokken topfunctionaris geldend bezoldigingsmaximum.

Zowel NLFI als de controlerend accountant zullen een en ander melden bij de minister van BZK.

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2015 een bezoldiging boven het individuele Wnt-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2015 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de Wnt dienen te worden gerapporteerd, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de Wnt vermeld zijn of hadden moeten worden.

3.4. Organisatie

Bij aanvang van 2015 had NLFI tien medewerkers in dienst met een privaatrechtelijk arbeidscontract, met in begrip van de leidinggevend managing director (maar exclusief de bestuursleden). Daarnaast was er een medewerker was (parttime) gedetacheerd vanuit het ministerie van Financiën. Aan het eind van 2015 had NLFI elf medewerkers in dienst met een privaatrechtelijk arbeidscontract, de contracten met twee van deze medewerkers zijn inmiddels beëindigd³⁰. Daarnaast was een medewerker (parttime) gedetacheerd vanuit het ministerie van Financiën. NLFI heeft in 2015 zaken gedaan met verschillende externe dienstverleners en leveranciers. Daarbij ging het onder meer om juridische, financiële, administratieve-, accountants-, communicatie- en ICT-

²⁵ Daarmee is gehandeld overeenkomstig paragraaf 2.3 van de toelichting bij de Uitvoeringsregeling Wnt, Staatscourant 2015, nr 36.379, d.d. 18 december 2014.

²⁶ Artikel 7.3, zevende lid, van de Wnt is van toepassing op variabelen beloningen die zijn overeengekomen voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Wnt.

²⁷ Artikel 1.6, derde lid, Wnt.

²⁸ Kamerstukken I, 2015/16, nr. 32 600.

²⁹ In de memorie van toelichting van dat concept merkt de minister staat onder meer: "*Voor topfunctionarissen geldt ... een wettelijk verbod op ... variabele beloningen. ... De regering is naar aanleiding van de wetsevaluatie WNT overigens voornemens dit verbod af te schaffen voor zover door de uitkering van betreffende variabele beloningen het bezoldigingsmaximum niet wordt overschreden.*"

³⁰ Respectievelijk per 31 december 2015 en 29 februari 2016.

diensten.

NLFI heeft eind 2015 contracten met enkele financiële adviseurs en enkele juridische adviseurs voor de advisering in 2016 bij mogelijke transacties met betrekking tot aandelen van deelnemingen in beheer van NLFI.

3.5 Risicoparagraaf

NLFI is in 2015 gestart met een systematiek van een in control statement (ICS), zoals hiervoor gemeld in de paragraaf *Rechtmatigheid en in control statement*.

Met een ICS kan inzicht worden verkregen in de risico's die NLFI loopt. Een ICS draagt bij aan de beheersing daarvan en past in de maatschappelijke trend van beheersing door een bestuur binnen een organisatie. Het sluit ook aan bij de aanvullende eisen die met ingang van het boekjaar 2015 gelden voor de risicoparagraaf in het bestuursverslag van grote en middelgrote ondernemingen³¹. Een ICS is gebaseerd op een intern risicobeheersings- en controlesysteem. Het doel hiervan is het verhogen van het inzicht in en de consensus over risicobeoordeling, -beheersing en -bewaking. Naast het behalen van doelstellingen kan daarmee ook worden gestuurd op het voorkomen of beheersen van risico's van een organisatie. Met het oog op de implementatie van een dergelijke systematiek bij NLFI is in 2015 een organisatiebrede risicoanalyse uitgevoerd en een inventarisatie gemaakt van tien gesignaleerde risicogebieden³². De inventarisatie bevat per gebied een beschrijving van de geïdentificeerde risico's die een eventuele bedreiging zou kunnen vormen voor het realiseren van de doelstellingen van NLFI. Tevens zijn de (mogelijke) beheersmaatregelen ten aanzien van de betreffende risico's geïnventariseerd. Deze beheersmaatregelen hebben tot doel de betreffende risico's in redelijke mate beheersbaar te maken.

Over 2015 is een beperkte in control statement vormgegeven gelet op de start van de systematiek in 2015. Vanaf 2016 is de intentie een meer volledige in control statement vorm te geven. In 2015 zijn een zestal risicogebieden als prioritair aangemerkt. Dit betreft: afhankelijkheid, toezicht deelnemingen, leiderschap, personele bezetting, aansprakelijkheid en procesbeheersing. De overige risicogebieden zijn: relatie stakeholders, informatiebeveiliging, compliance en uitbesteding. In de interne analyse over 2015 is een aantal restrisico's gesignaleerd, waar in 2016 extra aandacht aan zal worden besteedt. Deze hebben betrekking op: (a.) volledigheid en raadpleegbaarheid van besluitvormingsdossiers van uitgebrachte adviezen, (b) voldoende vastleggingen van overleggen, (c) een professioneel feedbacksysteem voor medewerkers, (d) uitwisseling van medewerkers op verschillende dossiers, (e) een volledig en makkelijk raadpleegbaar archiefsysteem en (f) de borging van de integriteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking (op basis van een uit te voeren edp-audit). Deze risicogebieden zullen in 2016 extra aandacht krijgen van het bestuur en management om passende beheersmaatregelen vast te stellen en te implementeren.

3.6 Vooruitblik 2016

In 2016 wordt gewerkt aan de concrete voorbereiding van een aantal verkooptransacties. Daarbij is te voorzien dat de werkdruk hoog blijft. In 2016 zal daarna worden gewerkt aan een verbetering van het systeem van archiveren. Mede met het oog op de eindigheid van NLFI is in 2016 een start gemaakt met een systeem van persoonlijke ontwikkelingsplannen voor de medewerkers, waarbij medewerkers zich ook oriënteren op hun loopbaan na NLFI. Inmiddels zijn de arbeidscontracten met enkele medewerkers op hun verzoek beëindigd. Op dit moment worden de ontstane vacatures deels opgevangen binnen de bestaande bezetting, wordt externe capaciteit ingehuurd en is een medewerker gedetacheerd vanuit een uitzendbureau. Op deze wijze houdt NLFI de nodige flexibiliteit, die nodig wordt geacht met de verwachte afbouw van NLFI, na de verkoop van de verschillende deelnemingen.

4. Corporate governance

NLFI onderschrijft het belang van de Nederlandse Corporate Governance Code. Die Code is van

---

³¹ De risicoparagraaf in het bestuursverslag vindt zijn basis in de wet (art.2:391 BW), waarin is bepaald dat het wettelijke verplichte bestuursverslag een beschrijving bevat van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee de rechtspersoon wordt geconfronteerd.

³² Te weten: leiderschap, aansprakelijkheid, personele bezetting, procesbeheersing, uitbesteding, relatie stakeholders, toezicht deelnemingen, afhankelijkheid, informatiebeveiliging, en compliance.

toepassing op grote vennootschappen met statutaire zetel in Nederland waarvan de aandelen of certificaten van aandelen zijn toegelaten tot een effectenbeurs (hierna: beursvennootschappen)³³. Sinds de beursintroductie van ABN AMRO op 20 november 2015 houdt NLFI aandelen in een beursvennootschap. Gelet op de brief van de minister van Financiën van 27 november 2015 aan de Tweede Kamer en de bespreking daarvan in de Tweede Kamer is het perspectief dat NLFI in de toekomst aandelen gaat houden in een tweede beursvennootschap, te weten a.s.r. Eerder heeft NLFI al besloten de relevante principes en best practice bepalingen van de Nederlandse Corporate Governance Code vrijwillig na te leven. Daarom wordt in onderstaande matrix weergegeven hoe NLFI als stichting administratiekantoor en als aandeelhouder de relevante principes en best practice bepalingen naleeft volgens het principe pas toe of leg uit.

In een bijlage bij dit jaarverslag wordt van de rechten van de aandeelhouders, zoals die zijn weergegeven in het handboek Corporate Governance van Eumedion, weergegeven in hoeverre die bevoegdheden bij ABN AMRO, a.s.r, SRH (voorheen SNS REAAL), Propertize en SNS Holding aanwezig zijn in en in hoeverre NLFI in 2015 gebruik heeft gemaakt van die bevoegdheden.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat onderstaande tabel ziet op aandelen van de verschillende deelnemingen waar tegenover NLFI certificaten heeft uitgegeven aan de Nederlandse staat en niet op de certificaten van aandelen die zijn uitgegeven door de Stichting Administratiekantoor Continuïteit ABN AMRO Group N.V.

Nederlandse Corporate governance code	Naleving door NLFI (toepassing of uitleg)
<i>Principes: IV.2 Certificering van aandelen</i>	
Certificering van aandelen is een middel om te voorkomen dat door absenteïsme ter algemene vergadering een (toevallige) meerderheid van aandeelhouders de besluitvorming naar haar hand zet.	Bij NLFI is certificering geen middel om te voorkomen dat door absenteïsme ter algemene vergadering een (toevallige) meerderheid van aandeelhouders de besluitvorming naar haar hand zet. Certificering vindt zijn basis in de Wet NLFI en dient een transparante belangenscheiding, een geloofwaardige exitstrategie en een zakelijk, niet-politiek beheer ³⁴ .
Certificering van aandelen wordt niet gebruikt als beschermingsmaatregel.	Dit principe is niet van toepassing op NLFI.
Het bestuur van het administratiekantoor verleent aan certificaathouders die daarom vragen onder alle omstandigheden en onbeperkt stemvolmachten. De aldus gevolmachtigde certificaathouders kunnen het stemrecht naar eigen inzicht uitoefenen.	Gelet op de reden van bestaan van NLFI (onder meer een transparante belangenscheiding en een zakelijk, niet-politiek beheer) voorzien de administratievoorwaarden van NLFI er niet in dat de certificaathouder stemvolmachten kan vragen. Wel is in de Wet NLFI vastgelegd dat de minister van Financiën NLFI ter zake van zwaarwegende en principiële beslissingen een bindende steminstructie kan geven.
Het bestuur van het administratiekantoor geniet het vertrouwen van de certificaathouders.	Dit principe wordt nageleefd.
Certificaathouders hebben de mogelijkheid om kandidaten voor het bestuur van het administratiekantoor aan te bevelen.	De minister van Financiën benoemt, schorst en ontslaat de bestuursleden.
De vennootschap verstrekt aan het administratiekantoor geen informatie die niet openbaar is gemaakt.	Gelet op de achtergrond van de financiële interventies door de staat die hebben geleid tot de oprichting van NLFI en de positie van NLFI wordt deze bepaling niet nageleefd.
<i>Best practice bepalingen</i>	

³³ Of meer specifiek: tot de handel van een gereguleerde markt of een daarmee vergelijkbaar systeem. De Code is ook van toepassing op grote vennootschappen met statutaire zetel in Nederland (> € 500 miljoen balanswaarde) waarvan de aandelen of certificaten zijn toegelaten tot de handel op een multilaterale handelsfaciliteit of een daarmee vergelijkbaar systeem (tevens: beursvennootschappen).

³⁴ Wet stichting administratiekantoor beheer financiële instellingen.

administratiekantoor	
<p>IV.2.1 Het bestuur van het administratiekantoor geniet het vertrouwen van de certificaathouders en opereert onafhankelijk van de vennootschap die de certificaten heeft uitgegeven. De administratievoorwaarden bepalen in welke gevallen en onder welke voorwaarden certificaathouders het administratiekantoor kunnen verzoeken een vergadering van certificaathouders bijeen te roepen.</p>	<p>Met de oprichting van NLFI is mede beoogd om een grotere afstand te creëren tussen de staat en de vennootschappen (Motie Weekers c.s., Kamerstukken II 2008/9, 31 965, nr. 7). Gelet op de gewenste afstand is niet voorzien in de mogelijkheid om stemvolmachten te verlenen aan de certificaathouder. Wel is in de Wet NLFI vastgelegd dat de minister van Financiën NLFI ter zake van zwaarwegende en principiële beslissingen een bindende steminstructie kan geven. Ook kan de minister NLFI aanwijzingen geven indien dit nodig is om internationale verplichtingen van de staat na te leven of gevolg te geven aan aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer.</p>
<p>IV.2.2 De bestuurders van het administratiekantoor worden benoemd door het bestuur van het administratiekantoor. De vergadering van certificaathouders kan aan het bestuur van het administratiekantoor personen voor benoeming tot bestuurder aanbevelen. In het bestuur van het administratiekantoor nemen geen (voormalig) bestuurders, (voormalig) commissarissen, werknemers of vaste adviseurs van de vennootschap zitting.</p>	<p>In afwijking van bepaling IV. 2.2. benoemt, schorst en ontslaat de minister van Financiën de bestuursleden van NLFI. Alvorens tot benoeming van een bestuurslid over te gaan stelt de minister van Financiën het bestuur in de gelegenheid om aan hem een persoon voor benoeming tot bestuurslid aan te bevelen. In de statuten van NLFI is vastgelegd dat bestuursleden van NLFI onder meer niet kunnen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bestuurder of commissaris van een andere financiële instelling of van een van hun dochtermaatschappijen; - werknemers en vaste adviseurs van de vennootschappen (als gedefinieerd in de Wet NLFI) of hun dochtermaatschappijen. <p>Niet is bepaald dat dit ook geldt voor voormalige bestuurders of voormalige commissarissen. Dit houdt verband met de omstandigheid dat NLFI aandelen houdt in verschillende vennootschappen. Om de groep van potentiële bestuursleden van NLFI niet op voorhand al te zeer te beperken zijn voormalige bestuurders en commissarissen van de deelnemingen niet uitgesloten van het lidmaatschap van het bestuur van NLFI.</p>
<p>IV.2.3 Een bestuurder van het administratiekantoor kan maximaal driemaal voor een periode van vier jaar zitting hebben in het bestuur van het administratiekantoor.</p>	<p>Deze bepaling wordt nageleefd.</p>
<p>IV.2.4 Het bestuur van het administratiekantoor is aanwezig op de algemene vergadering en geeft daarin, desgewenst, een verklaring over zijn voorgenomen stemgedrag.</p>	<p>Deze bepaling wordt nageleefd.</p>
<p>IV.2.5 Bij de uitoefening van zijn stemrechten richt het administratiekantoor zich primair naar het belang van de certificaathouders en houdt het rekening met het belang van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming.</p>	<p>In de statuten van NLFI is vastgelegd dat bij de uitoefening van de aan de aandelen verbonden rechten NLFI zich primair richt naar het financieel-economisch belang van de certificaathouder, daarbij rekening houdend met de belangen van de vennootschap, de met haar verbonden onderneming en de daarbij betrokken werknemers. Dit brengt mee, aldus die statutaire bepaling, dat NLFI bewaakt dat de</p>

	vennootschappen een verantwoorde ondernemingsstrategie voeren, die in lijn is met een commercieel verantwoorde bedrijfsvoering en de geldende regels voor goed ondernemingsbestuur (corporate governance). In de statuten van NLF I is daaraan toegevoegd dat NLF I de aan de aandelen verbonden rechten op een zodanige wijze uitoefent dat de deelnemingen zelfstandig hun commerciële strategie kunnen bepalen en de dagelijkse bedrijfsvoering kunnen uitoefenen, dat geen sprake is van coördinatie van het commerciële beleid van de deelnemingen en dat tussen hen geen concurrentiegevoelige informatie wordt uitgewisseld.
IV.2.6 Het administratiekantoor doet periodiek, doch ten minste eenmaal per jaar, verslag van zijn activiteiten. Het verslag wordt op de website van de vennootschap geplaatst.	In afwijking van bepaling IV 2.6. wordt het jaarverslag van NLF I niet gepubliceerd op de website van de vennootschappen omdat het jaarverslag niet op een enkele vennootschap ziet. Het jaarverslag wordt wel gepubliceerd op de website www.nlfi.nl .
IV.2.7 In het onder best practice bepaling IV.2.6 bedoelde verslag wordt ten minste aandacht besteed aan: a) het aantal gecertificeerde aandelen, alsmede een toelichting op wijzigingen daarin; b) de in het boekjaar verrichte werkzaamheden; c) het stemgedrag in de gedurende het boekjaar gehouden algemene vergaderingen; d) het door het administratiekantoor vertegenwoordigde percentage van de uitgebrachte stemmen tijdens de onder c) bedoelde vergaderingen; e) de bezoldiging van de bestuursleden van het administratiekantoor; f) het aantal gehouden vergaderingen van het bestuur alsmede de belangrijkste onderwerpen die daarbij aan de orde zijn geweest; g) de kosten van de activiteiten van het administratiekantoor; h) de eventueel door het administratiekantoor ingewonnen externe adviezen; i) de functies van de bestuurders; en j) de contactgegevens van het administratiekantoor.	Deze bepaling wordt nageleefd.
IV.2.8 Het administratiekantoor verleent zonder enige beperkingen en onder alle omstandigheden stemvolmachten aan certificaathouders die daar om vragen. Iedere certificaathouder kan het administratiekantoor een bindende steminstructie geven.	Zoals is toegelicht bij bepaling IV 2.1. is niet voorzien in de mogelijkheid om stemvolmachten te verlenen. Wel is in de Wet NLF I vastgelegd dat de minister van Financiën NLF I ter zake van zwaarwegende en principiële beslissingen een bindende steminstructie kan geven.
Principes: IV.4 Verantwoordelijkheid van aandeelhouders	
Aandeelhouders gedragen zich ten opzichte van de vennootschap, haar organen en hun medeaandeelhouders naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid. Hieronder valt de	Dit principe wordt nageleefd.

bereidheid om een dialoog met de vennootschap en mede-aandeelhouders aan te gaan.	
Best practice bepalingen aandeelhouders	
IV.4.4 Een aandeelhouder oefent het agenderingsrecht slechts uit nadat hij daaromtrent in overleg is getreden met het bestuur. Wanneer een of meer aandeelhouders het voornemen heeft de agendering te verzoeken van een onderwerp dat kan leiden tot wijziging van de strategie van de vennootschap, bijvoorbeeld door het ontslag van één of meer bestuurders of commissarissen, wordt het bestuur in de gelegenheid gesteld een redelijke termijn in te roepen om hierop te reageren (de responstijd). Dit geldt ook voor een voornemen als hiervoor bedoeld dat strekt tot rechterlijke machtiging voor het bijeenroepen van een algemene vergadering op grond van artikel 2:110 BW. De desbetreffende aandeelhouder respecteert de door het bestuur ingeroepen responstijd in de zin van best practice bepaling II.1.9.	In het geval NLFI gebruikt wenst te maken van het agenderingsrecht, zal NLFI eerst in overleg treden met het bestuur van de vennootschap. De responstijd waar we rekening mee zullen houden is in overeenstemming met de wettelijke periode van 60 dagen (2:114a BW) en niet 180 dagen zoals de Code voorschrijft. NLFI vindt de periode van 60 dagen voldoende binnen de bestaande verhoudingen. NLFI wil voorkomen dat de periode van 180 dagen gebruikt wordt om het proces van agendering onnodig te belemmeren. Indien NLFI een onderwerp op de agenda van een algemene vergadering laat plaats, zal NLFI dit onderwerp ook toelichten tijdens de vergadering en vragen beantwoorden indien die gesteld worden.
IV.4.5 Een aandeelhouder stemt naar zijn eigen inzicht. Van een aandeelhouder die gebruik maakt van stemadviezen van derden wordt verwacht dat hij zich een eigen oordeel vormt over het stembesluit van deze adviseur en de door deze adviseur verstrekte stemadviezen.	NLFI maakt geen gebruik van stemadviezen. Elke stembesluiting wordt na bestudering van de relevante stukken en na interne overleg gemaakt. Indien het principiële en zwaarwegende beslissingen betreft vindt afstemming plaats met het ministerie van Financiën. In de Wet NLFI is vastgelegd dat de minister van Financiën NLFI ter zake van zwaarwegende en principiële beslissingen een bindende steminstructie kan geven. Ook kan de minister NLFI aanwijzingen geven indien dit nodig is om internationale verplichtingen van de staat na te leven of gevolg te geven aan aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer.
IV.4.6 Indien een aandeelhouder een onderwerp op de agenda heeft laten plaats, licht hij dit ter vergadering toe en beantwoordt hij zo nodig vragen hierover.	Deze bepaling wordt nageleefd.

NLFI is een aandeelhouder met een wettelijke taak, maar in strikte zin geen institutionele belegger. Desalniettemin leeft NLFI het principe na dat geldt voor institutionele beleggers dat luidt: "Institutionele beleggers handelen primair in het belang van hun achterliggende begunstigden of beleggers en hebben een verantwoordelijkheid jegens hun achterliggende begunstigden of beleggers en de vennootschappen waarin zij beleggen om op zorgvuldige en transparante wijze te beoordelen of zij gebruik willen maken van hun rechten als aandeelhouder van beursvennootschappen."

Best practice bepaling	Naleving door NLFI
IV 4.1 Institutionele beleggers (pensioenfondsen, verzekeraars, beleggingsinstellingen, vermogensbeheerders) publiceren jaarlijks in ieder geval op hun website hun beleid ten aanzien van het uitoefenen van het stemrecht op aandelen die zij houden in beursvennootschappen.	Deze bepaling wordt nog niet nageleefd. NLFI is voornemens die bepaling in de toekomst na te leven.
IV.4.2 Institutionele beleggers doen jaarlijks op	Deze bepaling wordt nageleefd.

hun website en/of in hun jaarverslag verslag van de uitvoering van hun beleid ten aanzien van het uitoefenen van het stemrecht in het desbetreffende boekjaar.	
IV.4.3 Institutionele beleggers brengen ten minste eenmaal per kwartaal op hun website verslag uit of en hoe zij als aandeelhouders hebben gestemd op algemene vergaderingen.	Deze bepaling wordt nageleefd. Het verslag van het stemgedrag van het eerste half jaar en het derde en vierde kwartaal van 2015 zijn gepubliceerd op de website van NLF1 (www.nlfi.nl).

NLFI is vanuit een betrokkenheid bij corporate governance lid van Eumedion, die zich ziet als het forum en de bron voor corporate governance en duurzaamheid. Eumedion heeft een aantal best practices voor betrokken aandeelhouderschap opgesteld. NLFI vindt het passend om deze bepalingen na te leven. De wijze van naleving blijkt uit onderstaande matrix.

Best practice bepaling	Naleving door NLFI
1. Eumedion-deelnemers monitoren de Nederlandse vennootschappen waarin zij beleggen.	Deze bepaling wordt nageleefd.
2. Eumedion-deelnemers hebben een duidelijk beleid met betrekking tot de uitoefening van hun aandeelhoudersrechten; daaronder kunnen het aangaan van een dialoog met de Nederlandse beursvennootschappen en andere engagementactiviteiten vallen. Zij brengen ten minste één keer per jaar verslag uit van de uitvoering van hun beleid.	NLFI heeft met de verschillende deelnemingen nadere afspraken gemaakt over de invulling van de aandeelhoudersbevoegdheden. Hiermee is een gestructureerd raamwerk vastgesteld voor de invulling van de aandeelhoudersbevoegdheden. Een relationship agreement dat is gesloten met ABN AMRO is gepubliceerd op de website van NLFI. In dit jaarverslag wordt verslag gedaan van het stemgedrag tijdens aandeelhoudersvergaderingen en zijn de speerpunten voor 2015 opgenomen.
3. Eumedion-deelnemers hebben een duidelijk beleid inzake het omgaan met situaties waarin het niet lukt de ondernemingsleiding van de Nederlandse beursvennootschap waarin zij beleggen te overtuigen van hun standpunten en meningsverschillen tussen de ondernemingsleiding van deze vennootschap en de aandeelhouders onopgelost blijven.	NLFI kan in voorkomende gevallen een of meer van de volgende acties ondernemen: - Het sturen van een brief waarin de zorgpunten worden uiteengezet; - Het houden van extra vergaderingen met het bestuur en/of de raad van commissarissen, met name voor het bespreken van de zorgpunten; - Het overleggen met andere stakeholders, met name de certificaathouder; - Het uiten van de zorgpunten in een aandeelhoudersvergadering; - Het verzoeken om bepaalde onderwerpen op de agenda van de aandeelhoudersvergadering te plaatsen of het vragen om de bijeenroeping van een buitengewone aandeelhoudersvergadering; - Het na instemming door de minister van Financiën nemen van principiële en/of zwaarwegende beslissingen in een aandeelhoudersvergadering.
4. In voorkomende gevallen zijn Eumedion-deelnemers bereid om gezamenlijk met andere Eumedion-deelnemers en andere beleggers op te trekken.	Deze bepaling wordt nageleefd, voor zover relevant voor NLFI.
5. Institutionele beleggers kunnen andere, zakelijke relaties hebben met de Nederlandse	Besluiten waarbij tegenstrijdige belangen spelen die van materiële betekenis zijn voor

<p>beursvennootschappen waarin zij beleggen dan alleen de aandeelhoudersrelatie. Eumedion-deelnemers nemen maatregelen om tegenstrijdige belangen die voortvloeien uit deze verschillende rollen te verminderen. Eumedion-deelnemers hebben voor hun handelen duidelijke en robuuste procedures voor het geval zich verschillende of strijdige belangen voordoen. De procedures worden openbaar gemaakt. Materiële tegenstrijdige belangen worden meegedeeld aan de betreffende institutionele cliënten.</p>	<p>NLFI, de vennootschap of een bestuurder van NLFI zullen voorafgaand aan de minister van Financiën ter instemming worden voorgelegd.</p>
<p>6. Eumedion-deelnemers hebben een duidelijk stembeleid en maken dit beleid openbaar. Zij doen ten minste één keer per jaar verslag van de uitvoering van het stembeleid.</p>	<p>NLFI heeft geen stembeleid openbaar gemaakt. NLFI doet ieder kwartaal verslag van de uitvoering van het stembeleid.</p>
<p>7. Eumedion-deelnemers brengen op alle aandelen die zij in Nederlandse vennootschappen houden een geïnformeerde stem uit tijdens de aandeelhoudersvergaderingen van de desbetreffende vennootschappen. In het geval de Eumedion-deelnemer zich onthoudt van stemming of tegen een bestuursvoorstel stemt, verschaft de Eumedion-deelnemer uit zichzelf dan wel op aanvraag van de betreffende vennootschap aan de ondernemingsleiding een gemotiveerde uitleg van dit stemgedrag.</p>	<p>Deze bepaling wordt nageleefd.</p>
<p>8. Eumedion-deelnemers maken ten minste één maal per kwartaal openbaar hoe ze hebben gestemd op de aandelen in de Nederlandse beursvennootschappen waarin zij beleggen.</p>	<p>Deze bepaling wordt nageleefd. Het verslag van het stemgedrag van het eerste half jaar en het derde en vierde kwartaal van 2015 zijn gepubliceerd op de website van NLFI (www.nlfi.nl).</p>
<p>9. Eumedion-deelnemers betrekken aspecten op het terrein van milieu- en sociaal beleid en van governance bij hun beleid inzake de uitoefening van hun aandeelhoudersrechten. Onder dit beleid kunnen het aangaan van een dialoog met de Nederlandse beursvennootschappen en andere engagementactiviteiten vallen.</p>	<p>Deze bepaling wordt nageleefd.</p>
<p>10. Eumedion-deelnemers lenen geen aandelen in voor enkel en alleen het uitoefenen van het stemrecht op deze aandelen. Zij overwegen hun uitgeleende aandelen vóór de stemregistratiedatum van de betreffende aandeelhoudersvergadering van de betreffende Nederlandse beursvennootschap terug te halen als de agenda van deze vergadering één of meer controversiële onderwerpen bevat.</p>	<p>Deze bepaling wordt nageleefd. NLFI leent geen aandelen uit, anders dan voor eventuele stabiliseringstransacties in het kader van een beursintroductie.</p>

5. Financiële gegevens NLFI

5.1. *Financiële gegevens over 2015*

NLFI is een stichting zonder winststreven. In de Wet NLFI is vastgelegd dat de minister van Financiën de kosten vergoedt die NLFI maakt voor haar wettelijke taak en doel, zoals uitgewerkt in de statuten en de administratievoorwaarden. Daarmee is de financiële continuïteit van NLFI gewaarborgd.

Toekomstige verschillen tussen de gerealiseerde baten en gerealiseerde lasten van de activiteiten van NLFI kunnen ten gunste c.q. ten laste van deze egalisatiereserve komen. Daarbij geldt dat overeenkomstig de statuten van NLFI de egalisatiereserve in beginsel niet meer bedraagt dan vijf miljoen euro³⁵.

NLFI houdt de deelnemingen voor de staat en heeft certificaten uitgegeven aan de staat. NLFI heeft daardoor geen eigen financieel of economisch belang bij de deelnemingen. Gelet op de statutaire regelingen van de deelnemingen en de wettelijke bevoegdheden van de minister van Financiën ten aanzien van principiële en zwaarwegende beslissingen is geen sprake van een zodanige overwegende zeggenschap van NLFI op de deelnemingen dat tot consolidatie zou moeten worden overgegaan. Bovenstaande financiële gegevens betreffen dus de financiële gegevens van NLFI als zelfstandige rechtspersoon.

---

³⁵ Of zoveel meer of minder als het bestuur van NLFI en de minister van Financiën in onderling overleg schriftelijk overeenkomen.

**Samenvattende jaarrekening:
balans per 31 december 2015**

(Balans na winstbestemming)

	<i>31-12-2015</i>		<i>31-12-2014</i>	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Vaste activa				
Materiële vaste activa				
Verbouwingen en inventarissen	158.415		233.813	
ICT	<u>57.352</u>		<u>58.886</u>	
		215.767		287.699
Vlottende activa				
Vorraden				
Voorraad drukwerk		2.000		2.000
Vorderingen				
Overige vorderingen en overlopende activa		357.127		72.545
Liquide middelen		17.920.445		17.424.309
Totaal		<u><u>18.495.339</u></u>		<u><u>17.786.553</u></u>

	<u>31-12-2015</u>		<u>31-12-2014</u>	
	€	€	€	€
PASSIVA				
Eigen vermogen				
Egalisatiereserve		5.000.000		5.000.000
Kortlopende schulden				
Schulden aan leveranciers	1.514.570		1.930.146	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	67.492		53.988	
Overige schulden en overlopende passiva Terug te betalen aan de staat (ministerie van Financiën)	6.065.036		612.321	
	<u>5.848.241</u>		<u>10.190.098</u>	
		13.495.339		12.786.553
Totaal		<u>18.495.339</u>		<u>17.786.553</u>

**Samenvattende jaarrekening:
staat van baten en lasten 2015**

BATEN	<i>resultaat 2015 €</i>	<i>begroting 2015 €</i>	<i>resultaat 2014 €</i>
Inkomen	<u>17.650.000</u>	<u>17.650.000</u>	<u>17.100.000</u>
Totaal baten	<u>17.650.000</u>	<u>17.650.000</u>	<u>17.100.000</u>
LASTEN			
Bestuur	181.756	215.000	198.046
Werknemers	1.566.255	1.945.000	1.353.642
Huisvesting	231.333	197.000	161.761
Kantoorkosten	207.783	305.000	159.560
Overige kosten	134.446	108.000	124.184
Advieskosten	<u>9.503.002</u>	<u>14.880.000</u>	<u>3.920.689</u>
Totaal lasten	<u>11.824.575</u>	<u>17.650.000</u>	<u>5.917.882</u>
Rente	<u>22.816</u>	-	<u>135.273</u>
Financiële baten	<u>22.816</u>	-	<u>135.273</u>
Resultaat	5.848.241	-	11.317.391
Resultaatbestemming Egalisatiereserve	-	-	1.127.293
Terug te betalen aan de staat (ministerie van Financiën)	<u>-5.848.241</u>	-	<u>-10.190.098</u>
Resultaat na bestemming	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

Investeringsuitgaven

In 2015 is voor een bedrag van 32.313 euro investeringsuitgaven gedaan aan ICT.

5.2. Begroting 2016

Het bestuur van NLF1 heeft de begroting voor 2016 in november 2015 vastgesteld. Deze begroting is in december 2015 door de minister van Financiën goedgekeurd. Van de 15 miljoen euro aan geraamde uitgaven, berekend volgens het inkomsten- en uitgavenstelsel, is een bedrag van 10 miljoen euro begin januari ontvangen. Het restant zal worden verrekend met het bedrag dat NLF1 aan het ministerie zal terugbetalen op basis van de vastgestelde jaarrekening over 2015.

Samenvattende begroting van baten en lasten 2016

BATEN	<i>begroting</i> 2016 €	<i>begroting</i> 2015 €
Inkomen	<u>15.000.000</u>	<u>17.650.000</u>
Totaal baten	<u>15.000.000</u>	<u>17.650.000</u>
LASTEN		
Bestuur	215.000	215.000
Werknemers	2.166.000	1.945.000
Huisvesting	267.000	197.000
Kantoorkosten	277.000	305.000
Overige kosten	175.000	108.000
Advieskosten	<u>11.900.000</u>	<u>14.880.000</u>
Totaal lasten	<u>15.000.000</u>	<u>17.650.000</u>
Rente	_____ -	_____ -
Financiële baten	===== -	===== -

De lasten van NLF1 worden voor het overgrote deel door het ministerie van Financiën doorberekend aan de deelnemingen die het betreft op basis van het zogenoemde Kostenbesluit.

Controleverklaring bij op jaarrekening gelijkende opstelling

Aan: het bestuur van de Stichting administratiekantoor beheer financiële instellingen (NLFI)

Bovenstaande samengevatte jaarrekening, bestaande uit de samengevatte balans per 31 december 2015, de samengevatte staat van baten en lasten en de samenvattende begroting over 2016, is ontleend aan de gecontroleerde jaarrekening van Stichting administratiekantoor financiële instellingen (NLFI). Wij hebben een goedkeurend oordeel verstrekt bij die jaarrekening in onze controleverklaring van 14 april 2016.

De samengevatte jaarrekening bevat niet alle toelichtingen die zijn vereist op basis van de richtlijnen voor de Jaarverslaggeving RJ 640 Organisaties zonder winststreven. Het kennisnemen van de samengevatte jaarrekening kan derhalve niet in de plaats treden van het kennisnemen van de gecontroleerde jaarrekening van NLFI.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van een samenvatting van de gecontroleerde jaarrekening in overeenstemming met de grondslagen zoals beschreven in richtlijnen voor de Jaarverslaggeving RJ 640 Organisaties zonder winststreven.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de samengevatte jaarrekening op basis van onze werkzaamheden, uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands Recht, waaronder de Nederlandse Standaard 810, "Opdrachten om te rapporteren betreffende samengevatte financiële overzichten".

Oordeel

Naar ons oordeel is de samengevatte jaarrekening in alle van materieel belang zijnde aspecten consistent met de gecontroleerde jaarrekening van NLFI en in overeenstemming met de grondslagen zoals beschreven in richtlijnen voor de Jaarverslaggeving RJ 640 Organisaties zonder winststreven.

Den Haag, 14 april 2016

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. M.E. van Kimmenade RA MGA

Bijlage bij het jaarverslag

Aandeelhoudersbevoegdheden en het gebruik daarvan door NLFI

		ABN AMRO		a.s.r.		SRH (SNS REAAL)		Propertize		SNS Holding	
Bevoegdheid (bvh) en gebruik in 2015 (gbr)		bvh	gbr	bvh	gbr	bvh	gbr	bvh	gbr	bvh	gbr
<i>Benoeming en ontslag van bestuurders en commissarissen</i>											
1	a) benoeming, schorsing en ontslag van (uitvoerende) bestuurders, waarbij zij opgemerkt dat bestuurders van een structuurvennootschap worden benoemd door de raad van commissarissen of niet-uitvoerende bestuurders (art. 2:134 BW; zie voor structuurvennootschappen art. 2:162 BW en art. 2:164a BW);	ja ³⁶	ja	ja	ja	ja	ja	ja	nee	ja	ja
2	b) benoeming, schorsing en ontslag van commissarissen of niet-uitvoerende bestuurders, waarbij zij opgemerkt dat de algemene vergadering van structuurvennootschappen slechts de mogelijkheid heeft om de raad van commissarissen c.q. de niet-uitvoerende bestuurders collectief te ontslaan (art. 2:142, 158 lid 4, 144, 161a en 164a BW).	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
<i>Verantwoording over het (financieel) beleid en toezicht</i>											
3	c) verzoek om relevante informatie (art. 2:107 BW);	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
4	d) decharge van bestuurders en van commissarissen (art. 2:101 lid 3 BW);	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	nee
5	e) vaststelling van de jaarrekening (art. 2:101 lid 3 BW);	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	nee
6	f) bestemming van de winst en de vaststelling van het dividend (art. 2:105 jo. 101 lid 6 BW; best practice bepaling IV.1.5 van de Nederlandse corporate governance code);	ja ³⁷	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	je	nee
7	g) verlenen van opdracht aan de externe accountant, tenzij anders bepaald (art. 2:393 lid 2 BW).	ja	ja	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	ja
<i>Bezoldiging</i>											
8	h) vaststelling van het bezoldigingsbeleid voor het bestuur (art. 2:135 lid 1 BW);	ja	nee	ja	nee	ja	ja	ja	nee	ja	ja

³⁶ Op 24 november 2015 zijn de statuten van ABN AMRO Group N.V. gewijzigd. Vanaf dat moment is artikel 2:164a BW niet langer van toepassing op ABN AMRO Group N.V. (i.v.m. volledig structuurregime) en geldt de algemene regel dat de raad van commissarissen bestuurders benoemt, etc. (art. 2:162 BW).

³⁷ Op 24 november 2015 zijn de statuten van ABN AMRO Group N.V. gewijzigd. Vanaf dat moment geldt de bepaling dat uitkering op aandelen niet in geld maar in de vorm van aandelen zal worden gedaan of dat houders van aandelen de keuze wordt gelaten om uitkering in geld en/of in de vorm van aandelen te ontvangen.

		ABN AMRO		a.s.r.		SRH (SNS REAAL)		Propertize		SNS Holding	
Bevoegdheid (bvh) en gebruik in 2015 (gbr)		bvh	gbr	bvh	gbr	bvh	gbr	bvh	gbr	bvh	gbr
9	i) vaststelling van de bezoldiging van commissarissen (art. 2:145 BW);	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	ja	ja	ja
10	j) goedkeuring van aandelen- en optieregelingen (art. 2:135 lid 3 BW).	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee
<i>Interne structuur</i>											
11	k) statutenwijziging (art. 2:121 BW);	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	nee	ja	ja
12	l) besluit over voorstel van het bestuur om toepassing van de structuurregeling al dan niet voor te zetten nadat de vennootschap niet langer voldoet aan de wettelijke criteria voor toepassing van de structuurregeling, welke bevoegdheid niet kan worden ingeperkt (art. 2:154 lid 4 BW);	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee
13	m) omzetting (art. 2:18 jo. 71 BW);	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee
14	n) juridische fusie (art. 2:317 jo. 330 en 331 BW);	ja	nee	ja	nee	ja	ja	ja	nee	ja	nee
15	o) juridische splitsing (art. 2:334 BW);	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee
16	p) aanwijzing van een vertegenwoordiger ingeval van tegenstrijdige belangen (art. 2:129 lid 6 en art. 140 lid 5 BW);	nee	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee
17	q) uitgifte van aandelen dan wel delegatie van die bevoegdheid aan een ander orgaan (art. 2:96 BW);	ja	ja	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee
18	r) uitsluiting van het voorkeursrecht bij aandelenemissie dan wel de delegatie van die bevoegdheid aan een ander orgaan (art. 2:96a BW);	ja	ja	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee
19	s) inkoop van eigen aandelen dan wel de delegatie van die bevoegdheid aan een ander orgaan (art. 2:98 BW);	ja	ja	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee
20	t) kapitaalvermindering (intrekking van aandelen) (art. 2:99 en 2:100 BW);	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee
21	u) opdracht aan bestuur tot het aanvragen van faillissement (2:136 BW).	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee	ja	nee
<i>Openbaar bod en andere besluiten omtrent een belangrijke verandering van de identiteit of karakter van de vennootschap</i>											
22	v) goedkeuring van bestuursbesluiten omtrent een belangrijke verandering van de identiteit of karakter van de vennootschap en haar onderneming (art. 2:107a BW);	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee

		ABN AMRO		a.s.r.		SRH (SNS REAAL)		Propertize		SNS Holding	
Bevoegdheid (bvh) en gebruik in 2015 (gbr)		bvh	gbr	bvh	gbr	bvh	gbr	bvh	gbr	bvh	gbr
23	w) bespreking van een openbaar bod op de aandelen van de vennootschap (art. 18 lid 1 Besluit openbare biedingen Wft);	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee
24	x) het vrijstellen van een aandeelhouder of groep samenwerkende aandeelhouders van de verplichting tot het uitbrengen van een openbaar bod op de aandelen ² (art. 2 Vrijstellingsbesluit overnamebiedingen Wft).	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee
<i>Logistiek</i>											
25	y) goedkeuring van het besluit om het jaarverslag en de jaarrekening in een andere taal dan het Nederlands op te stellen (art. 2:391 lid 1 en 2:362 lid 7 BW);	ja	ja	ja	nee	ja	nee	ja	ja	ja	nee
26	z) goedkeuring van het besluit om informatie langs elektronische weg aan de aandeelhouders te verzenden (art. 5:25k Wft).	ja	ja	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee
<p><i>In aanvulling op de bovenstaande wettelijke rechten bevat de Nederlandse corporate governance code een aantal rechten voor de algemene vergadering. De Nederlandse beursvennootschappen zijn niet verplicht om deze rechten aan de algemene vergadering toe te kennen. In het geval zij deze rechten niet toekennen, dienen zij deze beslissing te motiveren. Het betreft de volgende rechten:</i></p>											
27	a) bespreking van het reserverings- en dividendbeleid, in het bijzonder de hoogte en bestemming van de reservering en de hoogte en vorm van het dividend (best practice bepaling IV.1.4 van de Nederlandse corporate governance code);	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
28	b) bespreking van elke substantiële verandering in de corporate governance structuur van de vennootschap en van de naleving van de Nederlandse corporate governance code (best practice bepaling I.2 van de Nederlandse corporate governance code).	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja

	ABN AMRO		a.s.r.		SRH (SNS REAAL)		Propertize		SNS Holding		
	bvh	gbr	bvh	gbr	bvh	gbr	bvh	gbr	bvh	gbr	
Bevoegdheid (bvh) en gebruik in 2015 (gbr)											
<i>Naast de hierboven genoemde bevoegdheden van de algemene vergadering als orgaan van de Nederlandse beursvennootschap hebben aandeelhouders als individu dan wel als groep ook bepaalde rechten:</i>											
29	a) aandeelhouders die alleen dan wel gezamenlijk ten minste 1% van het geplaatste kapitaal vertegenwoordigen of aandelen houden met een gezamenlijke beurswaarde van ten minste 50 miljoen euro hebben het recht om onderwerpen ter behandeling in de algemene vergadering voor te dragen. De statuten kunnen lagere drempels bevatten (art. 2:114a BW);	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
30	b) aandeelhouders die alleen dan wel gezamenlijk ten minste 10% van het geplaatste kapitaal vertegenwoordigen, kunnen door de rechter op hun verzoek worden gemachtigd tot de bijeenroeping van een algemene vergadering. De statuten kunnen een lagere drempel bevatten (art. 2:110 BW);	n.v.t.	nee	n.v.t.	nee	n.v.t.	nee	n.v.t.	nee	n.v.t.	nee
31	c) een aandeelhouder die 95% van het geplaatste kapitaal vertegenwoordigt, heeft het recht om de resterende aandeelhouders uit te kopen (art. 2:92 BW en 2:359c BW);	n.v.t.	nee	n.v.t.	nee	n.v.t.	nee	n.v.t.	nee	n.v.t.	nee
32	d) het recht om de aandelen aan te bieden aan de partij die als gevolg van een openbaar bod ten minste 95% van het geplaatste kapitaal vertegenwoordigt (art. 2:359d BW);	n.v.t.	nee	n.v.t.	nee	n.v.t.	nee	n.v.t.	nee	n.v.t.	nee
33	e) het recht om een verzoek tot schadeloosstelling in te dienen indien de aandeelhouder tegen een fusiebesluit heeft gestemd waarbij de verkrijgende vennootschap een vennootschap naar het recht van een andere lidstaat van de Europese Unie of de Europese Economische Ruimte is (art. 2:333h BW).	n.v.t.	nee	n.v.t.	nee	n.v.t.	nee	n.v.t.	nee	n.v.t.	nee
34	f) aandeelhouders die alleen dan wel gezamenlijk een bepaald kapitaalbelang in een vennootschap houden, kunnen de ondernemingskamer van het Gerechtshof te Amsterdam verzoeken om een enquête in te stellen naar de gang van zaken in een vennootschap.	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee

		ABN AMRO		a.s.r.		SRH (SNS REAAL)		Propertize		SNS Holding	
Bevoegdheid (bvh) en gebruik in 2015 (gbr)		bvh	gbr	bvh	gbr	bvh	gbr	bvh	gbr	bvh	gbr
35	g) elke aandeelhouder kan bij de ondernemingskamer correctie van de jaarrekening vorderen (art. 2:447 jo. 2:448 BW);	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee
36	h) na publicatie van de oproeping voor een algemene vergadering van aandeelhouders heeft een aandeelhouder die alleen of gezamenlijk met andere aandeelhouders een belang van ten minste 1% van het geplaatst kapitaal vertegenwoordigt of aandelen houdt die een marktwaarde van ten minste € 250.000 vertegenwoordigen het recht de vennootschap te verzoeken om informatie door te zenden aan andere aandeelhouders.	n.v.t.	nee	n.v.t.	nee	n.v.t.	nee	n.v.t.	nee	n.v.t.	nee